

50. møde

Onsdag den 2. februar 1983 kl. 13.00

Dagsorden:

1) *Spørgsmål til ministrene.*

2) *Forhandling om redegørelse nr. R 5:*

Justitsministerens redegørelse af 20. januar 1983 om praksis for udvisning.

3) *Første behandling af lovforslag nr. L 105:*

Forslag til udlændingelov.

4) *Eventuelt: Første behandling af beslutningsforslag nr. B 54:*

Forslag til folketingsbeslutning om midlertidigt at stille visse udvisningssager i bero.

Af Wilhjelm (VS) m. fl.

Meddelelser fra formanden:

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Medlemmer af folketinget Tommy Dinesen (SF), Gade (SF), Lilli Gyldenkilde (SF), Kirsten Fog Hjort (SF), Rahbæk Møller (SF), Holger K. Nielsen (SF), Gert Petersen (SF) og Ebba Strange (SF) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om sikring af danske søfolks rettigheder ved ulovlige transporter.

(Beslutningsforslag nr. B 56).

Skriftlig fremsættelse af forslag:

Tommy Dinesen (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om sikring af danske søfolks rettigheder ved ulovlige transporter.

(Beslutningsforslag nr. B 56).

Jeg skal i øvrigt henvise til beslutningsfor-
slagets tekst og de bemærkninger, som ledsager det.

Samtykke til behandling:

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Den under punkt 4 på dagsordenen opførte sag kan kun med tingets samtykke behandles i dette møde, men hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet. (Ophold). Det er givet.

Den første sag på dagsordenen var:

1) *Spørgsmål til ministrene:*

Spm. nr. S 554

1) Til *ministeren for Grønland* af:

Steen Folke (VS):

»Er regeringen tilhænger af, at Danmark og EF optræder imperialistisk i forhold til Grønland?«

Skriftlig begrundelse

Regeringen har som bekendt netop med støtte hos et flertal i markedsudvalget indgået en fiskeriaftale i EF. Denne aftale indebærer med tilhørende tredjelandsaftaler, at der i grønlandske farvande gives tilladelse til et vesttysk torskefiskeri samt et fransk, norsk, færøsk og dansk rejefiskeri. Dette til trods for utvetydige protester fra det grønlandske landsstyre.

Skiftende danske regeringer har hidtil hævdet, at man tillagde grønlandske synspunkter og interesser afgørende vægt under forhandlinger i EF. Alligevel er der i nogle tilfælde tidligere foregået en mere eller mindre diskret armvridning på grønlandske ansvarlige politikere, så de har accepteret foranstaltninger, som de egentlig var imod. Men det er, så vidt vides, første gang siden hjemmestyrets gennemførelse, at en beslutning vedrørende Grønland er blevet gennemtrum-

[Steen Folke]

fet hen over hovedet på det grønlandske landsstyre og trods dettes vedholdende protester.

Det kan ikke bortforklares, at der i denne sag er tale om rendyrket imperialism.

Steen Folke (VS):

Siden ministeren trådte til, er han blevet kritiseret en række gange for forskellige handlinger i forhold til Grønland, efter mit skøn med rette. Jeg vil dog understrege, at det spørgsmål, jeg har rejst denne gang, ikke først og fremmest på nogen måde er vendt mod specielt Grønlandsministerens embedsførelse. Der er grund til at tro, at det er den samlede regering, der står bag den beslutning, det drejer sig om, og at andre ministre i regeringen har været de drivende kræfter. Alligevel kan man måske nok sige, at Grønlandsministeren har et særligt ansvar for varetagelse af Grønlands interesser, og at Grønlands interesser i denne sammenhæng i hvert fald er varetaget ualmindelig dårligt af den samlede regering.

Jeg vil understrege, at det, der er det afgørende, er det principielle, at regeringen til trods for udtrykkelige protester fra det grønlandske landsstyre er gået med til et fiskeriforlig med de konsekvenser, det har for fiskeri i grønlandske farvande.

Ministeren for Grønland (Tom Høyem):

Til det direkte spørgsmål fra hr. Steen Folke skal jeg sige, at regeringen naturligvis ikke er tilhænger af, at Danmark og EF optræder imperialistisk i forhold til Grønland. Det har regeringen ikke gjort, og det ønsker regeringen ikke at gøre.

Derudover skal jeg beklage to forhold vedrørende spørgsmålet. Det ene er den manipulerende formulering, og det andet er, at vi ved at anvende ordet »imperialistisk« vender tilbage til den form for Grønlandsdebat, som vi havde i 1950'erne, hvor begreber som »skyld« og »herrefolk« og andet blev rodet ind i debatten. Det beklager jeg.

Til det, der er sagens substans: hr. Steen Folke ved, at markedsudvalgets flertal har tiltrådt en aftale for at få en fælles fiskeripolitik. Hr. Steen Folke ved også, at landsstyret var imod det, hvilket jeg har redegjort for. Vi har altså alligevel ment, at det var rigtigt at indgå den aftale.

Steen Folke (VS):

Jeg ved ikke, hvad det er, ministeren tænker på, når han snakker om at manipulere. Der er ikke manipuleret med noget som helst, men det er rigtigt, at jeg har brugt den betegnelse, som jeg mener er mest dækkende for den måde, man har optrådt på. Jeg har sagt, at man har optrådt imperialistisk, og jeg mener ikke, man kan snakke uden om, at det er det, der er sket.

Når der er tale om, at andre lande, andre nationer: Frankrig, Vesttyskland, Færøerne og Norge – Danmark med for den sags skyld, men lad os bare tage de andre – får adgang til fiskeri i grønlandske farvande imod den grønlandske regerings, om jeg så må sige, det grønlandske landsstyres erklærede ønske, mod dets erklærede protester, og når den danske regering så skærer igennem og hen over hovedet på grønlænderne går med til at imødekomme andre nationers interesser i et fiskeri ved Grønland, mener jeg ikke, man kan betegne det som andet end en form for imperialism. Jeg kan ikke finde andre betegnelser for det, som er mere dækkende, og ministeren må acceptere, at det er det, det er. Han bryder sig ikke om det begreb, og det kan jeg godt forstå, det er ikke særlig rart, det har ikke nogen særlig pæn klang. Men det er simpelt hen det, der er tale om; det er rendyrket imperialism, og det kan ikke opfattes på anden måde.

Jeg vil gerne spørge, om det lægger op til en ny stil, hvor regeringen også i fremtiden er rede til at handle hen over det grønlandske landsstyre, eller kan det betragtes som et enestående tilfælde, som vi forskaenes for i fremtiden?

Ministeren for Grønland (Tom Høyem):

Jeg vil gerne til hr. Steen Folke sige, at Grønland er medlem af EF, og det fortæller også noget om kompetencerne. Derudover vil jeg gerne om selve sagen gentage, at et flertal på et markedsudvalgsmøde den 21. januar 1983 var enigt om, at vi skulle indgå den fiskeriaftale i EF, som skabte enighed i EF om den generelle fiskeriordning. I det forlig var der en række synspunkter, der måtte bøjes imod hinanden, og det har også været tilfældet for Grønlands vedkommende. Det, Grønland bl.a. har opnået, er, at man

[Ministeren for Grønland]

har fået færre eller mindre rejkevoter ved Vestgrønland til ikke-grønlandske fiskere.

I spørgsmålets første begrundelse stod også, at det var første gang, at man havde – for at bruge hr. Steen Folkes ord – handlet hen over hovedet på det grønlandske landsstyre. Må jeg om selve det udtryk sige, at der naturligvis har været kontakt, men vi har altså valgt en anden løsning, end det grønlandske landsstyre ønskede, men der har tidligere været tilfælde, hvor man f.eks. ikke har accepteret franske rejeønsker. Vi var i en ekstraordinær situation, og vi er glade for, at der er opnået et forlig.

Det rigtige problem deri ligger vel i det vesttyske torskefiskeri, og der er i disse dage kontakt mellem hjemmestyret og Grønlandsministeriet med henblik på at iværksætte nogle særlige foranstaltninger for torskefiskeriet ved Vestgrønland.

Jeg kan stadig ikke acceptere hr. Steen Folkes formuleringer. Jeg har forstået, at jeg bliver nødt til at affinde mig med dem, men det betyder ikke, at jeg har accepteret dem.

Dohrmann (FP):

Imperialisme forbinder man gerne med undertrykkelse. Jeg erindrer, det bl.a. var aftalen, dengang hjemmestyreløven var til debat, at en lang række områder i en årrække skulle overlades til de grønlandske myndigheder. Jeg vil gerne spørge ministeren, om det ikke forholder sig sådan, at man fra Grønlands side faktisk stritter imod og går modsat vej, således at vi faktisk i dag har noget, der er det modsatte af imperialisme på det område.

Så vil jeg også gerne spørge ministeren, om det ikke var på tide, at ministeren pålagde grønlænderne at overtage de områder, som de i sin tid gav udtryk for at de gerne ville have selv.

Steenholdt (Grønl.):

Det er til Grønlandsministeren: er det mere sandsynligt i andre sammenhænge, i andre spørgsmål, at EF og Danmark optræder fælles mod Grønland efter Grønlands udmeldelse af EF?

Ministeren for Grønland (Tom Høyem):

Til hr. Dohrmann skal jeg sige, at i og med, at hjemmestyret er indført, er der na-

turligvis hele tiden tale om en balancegang. Der er ikke noget unaturligt eller naturstridigt i, at hjemmestyret i takt med, at det får flere og flere opgaver, også føler en stadig stærkere selvstændighed. Det er en positiv og en god udvikling.

Når hr. Dohrmann spørger, om jeg vil pålægge det grønlandske hjemmestyre at overtage nogle af de ting, der er aftalt i hjemmestyreløven, tænker hr. Dohrmann først og fremmest på KGH. Der er tale om, at den kgl. grønlandske handels produktions- og eksportvirksomhed skal overtages pr. 1. januar 1984 under forudsætning af, at det grønlandske landsstyre og regeringen kan blive enige om, hvor meget der skal følge med i bloktilskud, og hvilke regler der skal være. Det forhandler vi om i øjeblikket, og vi er ikke helt enige, men jeg er stadig væk optimistisk og tror, at produktions- og eksportvirksomheden kan overtages pr. 1. januar 1984.

Til hr. Steenholdt skal jeg sige, at det jo endnu er ganske uafklaret, hvordan den løsning mellem Grønland og EF vil blive, og derfor er det også i øjeblikket umuligt at svare præcist på hr. Steenholdts spørgsmål. Jeg skal dog sige, at denne regering ligesom den tidligere regering har bestræbt sig meget for at hjælpe Grønland til en så god løsning som overhovedet muligt i forhold til EF.

Jeg kan ikke tilbageholde en lille bemærkning. Hr. Steen Folke startede med at nævne nogle kritikpunkter, der har været rettet ikke bare mod min embedsførelse, men også mod min person, og det må jeg jo tage ad notam, men netop i forhold til EF har kritikken været rettet også mod min person, fordi jeg var for ivrig for at hjælpe Grønland ud og bebrejdede Kommissionen langsommelig.

Steen Folke (VS):

Grønlandsministeren siger, at regeringen har været vældig behjælpelig. Jeg tror nok, at Grønland havde foretrukket at være uden regeringens hjælp i denne sag om forholdet til EF. Den hjælp kunne man nok godt have været foruden.

Men det er rigtigt, som ministeren siger i svaret til mig, at når det overhovedet har kunnet lade sig gøre, skyldes det, at Grønland er medlem af EF. Det er ganske vist et påtvunget medlemskab, for man stemte imod

[Steen Folke]

i 1972, men blev alligevel slæbt med ind. Nu er situationen, som ministeren ved, den, at Grønland er på vej ud af EF, og netop i den situation burde regeringen bestræbe sig overordentlig meget for ikke at fremture og medvirke til en form for handling og en form for opræden, der ikke kan opfattes som andet end en form for imperialisme. Det er det, der er sket i denne sag, hvor man har handlet hen over hovedet på og i direkte modstrid med det grønlandske landsstyres ønsker.

Jeg spurgte ministeren: kan vi regne med, at dette er et enkeltstående tilfælde? Det fik jeg ikke noget svar på, men det vil jeg gerne se om der kunne komme et svar på.

Ministeren for Grønland (Tom Høyem):

Flertallet i folketingets markedsudvalg har den 21. januar 1983 bedømt forholdene sådan, at vi kunne indgå det fiskeriforlig, fordi EF har ønsket en fælles fiskeripolitik i ti år. Nu lykkedes det altså. Der var et flertal i folketingets markedsudvalg.

Med hensyn til ordet imperialisme mener jeg stadig væk, at hr. Steen Folke forhindrer en seriøs og reel Grønlandsdebat og vender tilbage til 1950ernes ord. Jeg synes egentlig, at vi trænger til en Grønlandsdebat, og det ville glæde mig overordentligt at tage landet rundt med hr. Steen Folke og diskutere Grønlandspolitik rationelt.

Grønland er på vej ud i øjeblikket, det er rigtigt, men det har ikke ændret, at flertallet i markedsudvalget altså mente, at denne fiskeriløsning var den rigtige.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 523

2) Til udenrigsministeren af:

Riishøj (SF):

»Mener udenrigsministeren på baggrund af bl.a. de oplysninger, der er fremkommet i dagbladet Information den 19. januar 1983, at de afrikanske landes repræsentanters afståelse fra at kræve afstemning om IMF-lånet til Sydafrika var udtryk for, at de pågældende afrikanske lande ikke modsatte sig lånet til Sydafrika, og mener udenrigsministeren, at de hidtidige indberetninger til udenrigsministeren i denne sag har givet et

dækkende udtryk for de afrikanske landes holdning til IMF-lånet?»

Skriftlig begrundelse

I et svar til spørgeren (afgivet af statsministeren) den 24. november 1982, refereret i Folketingstidende 1982-83, sp. 2100, siges, at det forhold, at de afrikanske lande i IMF ikke krævede afstemning i spørgsmålet om lånet til Sydafrika, ville gøre det mærkeligt, om de nordiske lande krævede en sådan afstemning. Den gennemgang af sagen, der er bragt i dagbladet Information den 19. januar 1983, gør det berettiget af spørge, om denne oplysning vedrørende afstemning eller ikkeafstemning kan legitimere den officielle danske holdning i sagen om IMF-lånet, og om den danske udenrigsminister ikke åbent bør erkende, at ydelsen af IMF-lånet var i modstrid med de afrikanske landes holdning i IMF. Desuden ønskes i besvarelsen af dette spørgsmål oplyst, om udenrigsministeren fastholder, at ydelsen af IMF-lånet til Sydafrika er forsvarlig og upolitisk. Til spørgsmålet om begrebet upolitisk kan bemærkes, at statsministeren i svaret til undertegnede den 24. november 1982 gav udtryk for, at det at forkaste IMF-lånet ville være en politisering af FNs særorganisationer.

Riishøj (SF):

Spørgsmålet er rejst på baggrund af den Sydafrikadebat, vi havde i folketinget for en tre uger siden, hvor udenrigsministeren, så vidt jeg opfattede det, tog de afrikanske landes holdning på IMF-mødet til indtægt for den danske holdning til ydelsen af et meget stort lån til Sydafrika.

Det er mit ønske, at udenrigsministeren vil nuancere de standpunkter, som der hidtil er blevet givet udtryk for i denne sag. Jeg kan se, at den internationale presse i vurderingen af det giver en mere nuanceret vurdering af de afrikanske landes holdning. Jeg har foran mig referatet fra New York Times, International Financial Times og Dagens Nyheter i Sverige, og de nævner alle den reelle, markante afrikanske modstand mod lånet, så jeg håber, udenrigsministeren ligesom vil nuancere og præcisere de afrikanske landes holdning til Sydafrikalånet.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

[Udenrigsministeren]

Jeg vil gerne først understrege, ligesom jeg også gjorde, da jeg svarede på hr. Riishøjs spørgsmål nr. S 227 fra 17. november sidste år, at udgangspunktet for den danske holdning til spørgsmålet om valutafondens lån til Sydafrika var og er det grundlæggende princip om at undgå en politisering af FN's særorganisationer og faglige internationale organisationer og tillige den klare danske interesse i, at det internationale betalingssystem fungerer tilfredsstillende og i mindst muligt omfang bliver berørt af den politiske situation og den politiske udvikling i valutafondens medlemslande. Det var grundlaget for vores holdning, da sagen blev behandlet i valutafondens bestyrelse.

Under drøftelserne i valutafondens bestyrelse benytter man sig, som det ganske rigtigt er anført i det indlæg i Information den 19. januar i år af hr. Erik Eriksen, som spørgeren henviser til, normalt af såkaldte tilkendegivelser, og ved behandling af lånesager finder der stort set aldrig afstemninger sted. Men det står ethvert bestyrelsesmedlem frit for at kræve en afstemning i en hvilken som helst sag, og derfor må jeg nødvendigvis fastholde, at det er meget bemærkelsesværdigt, at de afrikanske medlemmer af bestyrelsen ikke krævede afstemning om den sydafrikanske ansøgning.

Hvad angår spørgsmålet om politisering, kan der ikke være tvivl om, at nægtelsen af et valutafondslån til Sydafrika begrundet i den politiske situation i landet klart vil være en politisering af Den internationale Valutafond. Ydelsen af et sådant lån kan ikke med rimelighed betragtes som en politisk handling, i og med at alle valutafondens medlemslande har en statutmæssig ret til at opnå lån i valutafonden. Ydelsen af lånet bliver afgjort på grundlag af en saglig vurdering af den økonomiske situation og den økonomiske politik i det pågældende land.

Riishøj (SF):

Jeg synes desværre ikke, jeg kan være tilfreds med svaret. Nu har jeg gennemlæst referatet af den debat, og det var i hvert fald ganske klart, at de helt nye direktører fra afrikansk side, som lige var blevet udnævnt, krævede beslutningen udskudt, og at de i hvert fald betakker sig meget kraftigt i den internationale presse, herunder i de kilder,

jeg henviser til, for at få deres holdning taget til indtægt for at yde lånet.

Men jeg vil spørge udenrigsministeren, om han mener, at man ud fra rent saglige økonomiske kriterier kan mene, at Sydafrika er berettiget til at få dette lån. Der er en samlet u-landsgæld på over 600 mia dollar i øjeblikket, og mener udenrigsministeren, at man ud fra rent saglige økonomiske kriterier – det blev nemlig også nævnt på det omtalte valutafondsmøde – kan sige, at Sydafrika er berettiget til dette lån sammenlignet med andre låneansøgninger i IMF?

For det andet vil jeg spørge, om udenrigsministeren vil ændre sin holdning til IMF's långivning til Sydafrika. Jeg ved, at den svenske udenrigsminister, Brodström, vil tage spørgsmålet op på det nordiske ministerrådsmøde i marts måned med den hensigt at ændre de nordiske landes holdning i dette spørgsmål. Er udenrigsministeren åben over for, at den danske regering vil modificere eller ændre holdningen til ydelse af lån til Sydafrika, der jo ikke er et hvilket som helst land?

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Jeg er imponeret over, så godt hr. Riishøj er underrettet. Jeg har for få dage siden været sammen med hr. Brodström, for øvrigt i et af Sydafrikas nabolande, hvor vi diskuterede disse ting, men hvor han ikke sagde, han ville tage det op. Men hvis han tager det op under et nordisk udenrigsministermøde, er jeg som i alle andre spørgsmål naturligvis åben og fordomsfri forud for enhver diskussion.

Ved samme lejlighed havde vi for øvrigt lejlighed til at drøfte det med en række ministre fra en række af de afrikanske lande, der altså havde afstået fra at afgive stemme.

Jeg vender hele tiden tilbage til, at uanset hvad hr. Riishøj læser i international presse – man skal jo tit være forsigtig med, hvad man læser i aviserne – er det stadig bemærkelsesværdigt, at de pågældende lande ikke benyttede sig af deres ret til at kræve afstemning. Det havde dog været en naturlig demonstration, hvis man ønskede, at man skulle tage andet end rent økonomisk-politisk saglige hensyn i valutafondens arbejde.

Hvad angår den del af hr. Riishøjs spørgsmål, der går på, om jeg synes, det er økono-

[Udenrigsministeren]

misk rimeligt at give Sydafrika et lån, kan jeg forsikre hr. Riishøj for, at Danmarks udenrigsminister skal være den sidste til at drage andre medlemslandes kreditværdighed i tvivl i valutafonden.

Riishøj (SF):

Det om den svenske udenrigsminister har jeg fra et interview i Dagens Nyheter, hvor han siger, at han vil rejse dette spørgsmål på et nordisk ministerrådsmøde, så det lader det til at det bliver.

Men i øvrigt undrer jeg mig stadig væk over, at udenrigsministeren hæfter sig så kraftigt ved spørgsmålet om afstemning eller ikke-afstemning. De afrikanske repræsentanter krævede beslutningen udskudt og havde under mødet en lang række forbehold og modstand, ikke mindst fra Saudi-Arabiens side, mod at yde lånet og fremsatte også i FN et forslag i generalforsamlingen, som blev vedtaget med stort flertal, om at henstille til IMF ikke at yde lånet. Jeg undrer mig stadig meget kraftigt over det.

Men til allersidst vil jeg spørge, om det, udenrigsministeren nævner om en eventuel revidering af den danske holdning til det, er udtryk for, at udenrigsministeren vil revidere eller overveje at revidere det, eller udenrigsministeren blot vil diskutere spørgsmålet om lån til Sydafrika.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Hvis hr. Riishøj opfatter lige så klart, hvad han læser i aviserne, som han åbenbart opfatter mine udtalelser, er der ikke noget at sige til, at han bliver lidt forvirret, som han selv siger. Jeg har aldeles ikke sagt noget om, at vi vil revidere holdningen. Jeg har sagt, at jeg åbent og fordomsfrit er villig til at diskutere, hvad det skal være, også dette spørgsmål.

Men stadig væk: hr. Riishøj har altså forlæst sig på en hel masse aviser, kan jeg høre, og jeg er ikke i stand til at hæve hans forvirring, for det siger sig selv, at det pågældende møde i valutafondens bestyrelse var et fortroligt møde, og alene af den grund kan jeg ikke kommentere, hverken hvad der er sket dér, eller hvad en række aviser synes at have fået ud af det.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 524

3) Til *udenrigsministeren* af:

Holger K. Nielsen (SF):

»Mener ministeren, det er i overensstemmelse med den i folketinget vedtagne dagsorden af 18. november 1982, ifølge hvilken den nuværende regering viderefører den tidligere regerings markedspolitik, at den nuværende regering har opgivet alle forbehold over for anvendelsen af art. 113 i Romtraktaten til politisk begrundede sanktioner?«

Skriftlig begrundelse

Den 21. december 1982 besluttede EF at forlænge de i marts 1982 vedtagne handels-sanktioner over for Sovjetunionen i foreløbig 2 måneder. Sanktionerne er fortsat politisk begrundet, og de er stadig baseret på art. 113 i Romtraktaten.

Den tidligere, socialdemokratiske regering tog store forbehold, da den i marts 1982 gik med til sanktionerne med deres baggrund i art. 113, som udelukkende angår økonomisk handelssamkvem med tredjelande. Den gjorde det klart, at den havde foretrukket en anden procedure, nemlig anvendelsen af art. 224 og så nationale sanktioner, at der var tale om en engangsforestilling, og at anvendelsen af art. 113 udelukkende var nødvendig for at sikre en hurtig og ensartet gennemførelse af sanktionerne.

I et svar til undertegnede på skriftlige spørgsmål S 435 og S 436, hvor der i S 436 direkte spørges, om den af den socialdemokratiske regering foretrukne procedure ikke burde have været anvendt, tages der ikke ét forbehold over for anvendelsen af art. 113 i Romtraktaten til politisk begrundede sanktioner. Tværtimod formuleres positivt, at regeringen ikke finder, at man generelt bør udelukke muligheden af, at beslutninger truffet i det politiske samarbejde teknisk gennemføres på grundlag af Romtraktatens art. 113.

Spørgeren har svært ved at se, hvordan denne formulering kan være i overensstemmelse med den vedtagne dagsorden af 18. november 1982.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Jeg skal minde om, at den i spørgsmålet omtalte forlængelse blev forelagt folketingets markedsudvalg den 20. december 1982. Ved

[Udenrigsministeren]

den lejlighed oplyste jeg, at man fra dansk side havde tilkendegivet, at vi har betæneligheder ved anvendelse af art. 113 i Romtraktaten til gennemførelse af de omhandlede restriktioner. Regeringen har således videreført den tidligere regerings politik.

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg takker for ministerens svar, som jo kan siges at være ganske klart. Jeg må sige, at det svar, jeg fik på et skriftligt spørgsmål til udenrigsministeren, ikke i tilsvarende grad var klart.

Jeg stillede det spørgsmål, om man ikke fandt det bedre at anvende art. 224, om man ikke havde en række forbehold over for anvendelsen af art. 113. På de skriftlige spørgsmål, som er spørgsmål nr. S 435 og S 436, giver ministeren det svar, at man »... finder ikke, at man generelt bør udelukke muligheden af, at beslutninger truffet i det politiske samarbejde teknisk gennemføres på grundlag af Romtraktatens art. 113«.

Det vil sige, at dette skriftlige svar er i klar modstrid med det mundtlige svar, jeg har fået her fra ministeren. Jeg skal ikke kommentere ministerens tilsyneladende skizofreni, men jeg må erklære mig tilfreds med, at jeg mundtligt her har fået klart svar på, at regeringen havde foretrukket art. 224, og at regeringen ligesom den tidligere regering stadig væk har en række forbehold over for anvendelsen af art. 113.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Jeg er ked af det, men jeg må tage glæden fra hr. Holger K. Nielsen. Der er aldeles ingen modstrid imellem mit tidligere afgivne skriftlige svar og mit mundtlige svar i dag. Jeg skal gerne gentage, og jeg skal gerne gøre det langsomt.

Det, jeg har sagt i dag, var, at vi fra dansk side har tilkendegivet betæneligheder ved at anvende art. 113. Dette strider ikke imod, hvad jeg tidligere har sagt, nemlig at vi ikke generelt bør udelukke muligheden af, at beslutninger truffet i det politiske samarbejde rent teknisk bliver gennemført på baggrund af art. 113.

Der er altså ingen modstrid, og det er i fuld overensstemmelse med den tidligere regerings politik og dermed også med den

dagsorden, der er blevet vedtaget af folketin-

Holger K. Nielsen (SF):

Som ved tidligere lejligheder har ministeren vist visse evner til semantisk ordkløveri, og jeg må stadig væk fastholde, at det sidste svar er i modstrid med den tidligere regerings politik.

Jeg har en pressemeddelelse her fra den 9. marts 1982, hvor den daværende regering skriver:

»Vi stillede os tvivlende over for anvendelse af foranstaltninger, der i realiteten var sanktioner, og tog et klart forbehold med hensyn til anvendelsen af Romtraktatens art. 113, der ikke er udarbejdet med henblik på en sådan situation.« Det vil sige sanktionspolitik.

I svaret til mig den 12. januar skriver ministeren:

»Regeringen finder ikke, at man generelt bør udelukke muligheden af, at beslutninger truffet i det politiske samarbejde teknisk gennemføres på grundlag af Romtraktatens art. 113.«

Hvis der ikke er modstrid mellem disse to udsagn, så ved jeg ikke, hr. minister, hvad modstrid er.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Jeg vil meget nødtigt gøre mig skyldig i semantisk ordkløveri. Jeg har faktisk forsøgt at fremlægge dette her på en pædagogisk måde, da jeg indså, at der muligvis var visse problemer med forståelsen. Nu aner jeg, det måske snarere er den gode vilje, det er galt med. Jeg vil bare fastslå, at selv om vi udtrykker betænelighed ved anvendelse af art. 113, har vi ikke dermed afvist, at man kan tage art. 113 i anvendelse.

Holger K. Nielsen (SF):

Den tidligere regering, hr. minister, tog dog klart forbehold over for anvendelsen af art. 113 og formulerede positivt, at man ikke kunne bruge art. 113 til politiske sanktioner.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Men den brugte den.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 547

4) Til *energiministeren* af:

Maisted (FP):

»Hvilke følger får de statslige og andre offentlige engagementer i energisektoren for skatteyderne, når oliepriserne falder drastisk?«

Skriftlig begrundelse

På samme måde som den kollektive trafik har kostet skatteyderne flercifrede millionbeløb ved, at tomme busser kører rundt på landevejene, kommer skatteyderne til at betale milliardbeløb til de enorme underskud, de offentlige energiselskaber (D.O.N.G. A/S og de regionale selskaber) påfører samfundet, når oliepriserne falder og de offentlige selskaber har monopol på at sælge olie og naturgas fra Nordsøen, der er langt dyrere, end verdensmarkedsprisen på olie berettiger.

Alle disse ulykker skyldes alene den tidligere energiministers umættelige trang til at socialisere energisektoren.

Energiministeren (Enggaard):

Af begrundelsen til spørgsmålet fremgår det, at tankegangen bag hr. Maistedes spørgsmål er, at offentlige energiselskaber har monopol på Nordsøolie og -gas, og at der ved faldende oliepriser ville ske det, at de blev dyrere, end markedsprisen på olie berettiger. Det er en tankegang, som må bero på en misforståelse. Hverken D.O.N.G. eller andre statslige selskaber har noget monopol på Nordsøolien, og når eksempelvis selskabet DOFAS handler Nordsøolie, er grundlaget netop markedspriser.

Sagt i al korthed kan staten vælge at modtage royaltyafgifter i form af kontant betaling eller olie. Endvidere har staten en forkøbsret til en del af olien udvundet fra dansk område, og det er denne olie, DOFAS overtager på det offentliges vegne til videresalg og under kommercielle betingelser.

Hvad angår Nordsøgassen, er den pris, D.O.N.G. skal betale, ved kontrakt koblet til olieprisen. Når olieprisen falder, bliver gassen derfor også billigere.

Hvis hr. Maisted har tænkt på statens indtægter af Nordsøinvesteringerne, kan en nedgang i olieprisen naturligvis føre til en tilsvarende mindre indtægt for royalty og fra 1985

for rørledningsafgiften. Men ved de moderate prisfald, som vi vel i øjeblikket må forvente, vil der altså være tale om moderate indtægstab for staten.

Når det er sagt, vil jeg gerne til afslutning advare imod, at man drager alt for bastante konklusioner på grundlag af nogle tendenser for tiden til faldende oliepriser. Alle seriøse forudsigelser går ud fra, at oliepriserne i det lange løb igen vil stige, og det er naturligvis det, som den overordnede energipolitik må baseres på.

Maisted (FP):

Jeg takker ministeren for svaret, og jeg fik jo et svar, som jeg nogenlunde kunne forvente. Men det, der selvfølgelig ligger bag mit spørgsmål, er frygten for, at staten for at få naturgasselskabet og andre offentlige energiselskaber til at balancere begynder at operere med afgifter, således at man f.eks. lægger større afgifter på en billig olie, vi kunne importere fra andre steder end Nordsøen, og lægger færre afgifter på Nordsøolien for at give indtægter til statselskaberne.

Endelig ved ministeren lige så godt som jeg, at der også er en pris på naturgassen, som DUC har sikret sig, og hvis der virkelig sker et kraftigt fald i oliepriserne, kommer denne mindstepris i anvendelse, og så er der kun én til at betale det underskud, der måtte opstå, og det er skatteyderen. Vi har jo set så mange foretagender i offentlig regie. Lad mig nævne, som jeg også har gjort det i min skriftlige begrundelse, kollektiv trafik, hvordan staten forvalter skatteydernes penge: lige så snart den driver en eller anden form for kollektiv forretning, betyder det som regel et stort tab for skatteyderne.

Jeg synes, der er god grund til, at vi så tidligt som muligt tager fat på problemerne og forhindrer, at statsligt engagement i energisektoren kommer til at påføre skatteyderne store tab.

Energiministeren (Enggaard):

Jeg vil igen advare imod at begynde at lave tænkte konstruktioner i forbindelse med et meget drastisk prisfald på energi. Det er der som sagt ikke tegn til i hverken sol eller måne, og hvis den situation, hr. Maisted referer til i forbindelse med gaspriserne i aftalen mellem DUC og D.O.N.G., nemlig at der

[Energiministeren]

er tale om et sådant drastisk prisfald, at vi under alle omstændigheder står over for en helt anden økonomisk situation i verden som helhed, skulle optræde, så har vi andre og større problemer at tage os af end lige akkurat dette.

Som sagt: inden for de udsvingsmuligheder, som man kan betragte som realistiske, er de problemer, som hr. Maisted lægger frem her, svære at se.

Maisted (FP):

Vil det sige, at ministeren mener, at den vedtagelse, folketinget har foretaget, at gaspriserne for forbrugerne aldrig må være lavere eller højere end oliepriserne, simpelt hen er spild af tid, og at det er en unødvendig vedtagelse?

Energiministeren (Enggaard):

Denne vedtagelse er naturligvis ikke uden virkning. Den har først og fremmest virkning med hensyn til hele planlægningen for naturgasprojektet, sådan at man i varmeplanlægningen og hos den enkelte forbruger har et udgangspunkt for sine beslutninger.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 564

5) Til *energiministeren* af:

Maisted (FP):

»Ministeren bedes be- eller afkræfte, at D.O.N.G.s »arbejdende« bestyrelsesformand, Jens Christensen, med en løn på godt 400.000 kr. samtidig med dette arbejde oppebærer fuld løn på 329.000 kr. plus hjemmepenge som ambassadør på fuld tid.«

Skriftlig begrundelse

Der henvises til artiklen i Berlingske Tidende den 27. januar 1983, side 5: »D.O.N.G.-formanden mister ½ mill. kr., hvis han fyres«.

Energiministeren (Enggaard):

Jeg kan afkræfte, at D.O.N.G.s arbejdende bestyrelsesformand oppebærer en løn af den størrelse, som er antydnet i den artikel, som spørgeren henviser til i begrundelsen for spørgsmålet.

Den samlede aflønning af Jens Christensen er ca. 300.000 kr. ud over hans tjenestemandsløn.

Selskabet refunderer således udenrigsministeriet Jens Christensens tjenestemandsløn.

Maisted (FP):

Kan ministeren svare på, hvad begrundelsen er for, at man har en sådan særlig konstruktion med en tjenestemand, som jeg formoder har fået tjenestefrihed for at varetage jobbet som arbejdende bestyrelsesformand?

Energiministeren (Enggaard):

Det vil jeg ikke kunne begrunde nærmere. Det er en afgørelse, som er truffet af den foregående regering, som må have fundet den praktisk i situationen.

Maisted (FP):

Kan ministeren bekræfte, at de eneste, der har profit ud af statsselskabet D.O.N.G. A/S for tiden, er dem, der får udbetalt løn?

Energiministeren (Enggaard):

Jeg tror, det er et meget vanskeligt spørgsmål at svare på.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 565

6) Til *finansministeren* af:

Maisted (FP):

»Ministeren bedes – i sin egenskab af finansminister i en spareregering – oplyse, om det virkelig er acceptabelt, at én person – nemlig den »arbejdende« bestyrelsesformand for D.O.N.G. A/S, Jens Christensen – kan modtage fuld løn på 329.000 kr. plus hjemmepenge, samtidig med at han oppebærer godt 400.000 kr. som kommitteret for D.O.N.G.s bestyrelse, som han også er formand for.«

Skriftlig begrundelse

I sit svar til mig på spørgsmål nr. S 410 af 22. december 1982 oplyste finansministeren, at en minister kan give en tjenestemand tjenestefrihed uden løn i en på forhånd fastsat periode. I konsekvens heraf kan det vel næppe have sin rigtighed, at én person aflønnes

[Maisted]

med to tårnhøje gager. Selv for en »arbejdende« bestyrelsesformand og ambassadør har døgnnet vel kun 24 timer.

Finansministeren (Christophersen):

Efter at hr. Maisted har fået svar på sit første spørgsmål, har han stillet det næste til mig, og det går på, om jeg som finansminister i øvrigt finder det rimeligt, at hr. Jens Christensen modtager en løn og et honorar af det nævnte omfang.

Jeg vil godt sige, at man skal jo erindre, at aktieselskabet D.O.N.G. i sin konstruktion er et egentligt aktieselskab. Det er altså ikke statskassen, der betaler. Det er et selvstændigt selskab, og da har man i forbindelse med den konstruktion, energiministerens netop har omtalt, af formandsstillingen, så vidt jeg kan skønne, lagt vægt på at tilrettelægge en honorering, som er af en sådan art, at den kan paralleliseres med aflønningsniveauet for tilsvarende stillinger i den private sektor. Man må vel egentlig også, hvis man skal være rimelig, sige, at D.O.N.G. i øjeblikket gennemfører økonomiske dispositioner af et sådant omfang, at man fra statens side som eneaktionær må lægge afgørende vægt på, at de folk, der står i spidsen for selskabet og har ansvaret for disse milliardinvesteringer, også er kvalificerede hertil.

Maisted (FP):

Denne gang kan jeg ikke rigtig takke ministeren for svaret, for det er jo en sag, vi har boret i tidligere, hr. minister, og det drejede sig bl. a. om tjenestemænd, der kan få orlov, og det får de jo, tjenestefrihed uden løn; sådan har jeg i hvert fald forstået finansministerens svar tidligere på et spørgsmål om tjenestemænds orlov.

Nu har jeg lige fået at vide af energiministeren, at her er der tale om en tjenestemand, som får en vis løn fra et statselskab, og nu er det jo et særligt aktieselskab, men stadig væk er det skatteyderne, der betaler, og så betaler udenrigsministeriet en del af lønnen – sådan forstod jeg energiministerens svar: af de 250.000 kr., der er lagt oven på de 400.000 kr., var der noget, man hentede i udenrigsministeriets kasse. Men det ændrer jo ikke ved den kendsgerning, at vi har en ambassadør, som formentlig har fået tjenestefrihed, og som bliver sat ind i et statsligt aktieselskab,

som man nu gerne vil gøre til et selskab af mere privat karakter, men som dog er et statsligt aktieselskab. Det betyder, at vi har en tjenestemand, der får tjenestefrihed, og med den lønkonstruktion her tyder det jo på, at tjenestemanden har betinget sig, at han havde de samme skattemæssige fordele, som han havde som ambassadør, altså en smart skattetænkning, når han nu skal ansættes i et andet statsforetagende. Dermed har han fået et særligt tillæg til den løn, man ellers ville have betalt den arbejdende bestyrelsesformand.

Jeg ved ikke, om ministeren kan bekræfte, at en sådan konstruktion er lavet.

Finansministeren (Christophersen):

For at gøre det helt klart, hvordan forholdet er mellem udenrigsministeriet, D.O.N.G., statskassen og hr. Jens Christensen, kan jeg gentage, hvad energiministeren allerede har nævnt: at udenrigsministeriet har stillet hr. Jens Christensen til rådighed. D.O.N.G. A/S betaler den løn, som udenrigsministeriet ellers skulle have betalt hr. Jens Christensen. D.O.N.G. refunderer altså udenrigsministeriets fulde lønudgift. Det vil sige, at den samlede udgift til aflønningen af hr. Jens Christensen i hans egenskab af formand for D.O.N.G. og i hans egenskab af kommitteret afholdes af D.O.N.G. A/S.

Hvad der er baggrunden for, at man i det konkrete tilfælde har fundet frem til den aflønning, kan jeg ikke vide, for det er ikke mig, der har ført de forhandlinger. Det er den tidligere regering, som er gået ud i verden og har set sig omkring for at finde en person, som den ville opfordre til at påtage sig dette hverv. Den fandt altså hr. Jens Christensen og aftalte konkret med hr. Jens Christensen et aflønningsniveau. Det, jeg bare kan gentage, er, at ud fra en almindelig vurdering af, hvad den slags arbejdsopgaver honoreres med i den private sektor, forekommer det ikke at være ude af proportion, og når man tager i betragtning, hvilke milliardinvesteringer det er, den pågældende person har ansvaret for, kan man også sige, at det måtte være i statens egen interesse, at D.O.N.G. blev administreret af så kvalificerede personer som muligt.

Men jeg har ingen mulighed for at oplyse, hvad der er baggrunden for, at det lige præ-

[Finansministeren]

cis endte med det beløb, eller hvad der var hr. Jens Christensens forudsætning eller krav, dengang han forhandlede om honoraret. Det kan jeg ikke vide noget om.

Maisted (FP):

Jeg vil selvfølgelig gerne bede ministeren om at afklare dette spørgsmål, hvis det er ham muligt, men jeg synes jo nok, at dette svar halter noget, for vi har stadig væk med en statslig virksomhed at gøre, og i alle andre statsforetagender indrangerer man jo folk i en vis lønningsklasse og lønramme. Så har vi lige pludselig et statsforetagende, som man meget gerne vil karakterisere som et privat aktieselskab, og så er lønnen pludselig til at forhandle opad. Der er jo ikke tale om, at man forhandler denne lønklasse nedad, og det vil sige, at man har opereret med en lønningsklasse på 650.000 kr. om året. Jeg vil godt spørge ministeren, om han finder det rimeligt, at man ikke har forsøgt sig i det private erhvervsliv, om man kunne få en kvalificeret mand i en lønramme af den størrelse.

Finansministeren (Christophersen):

Jeg bliver nødt til at understrege, at D.O.N.G. er et privat selskab i den forstand, at folk, der er ansat i D.O.N.G., ikke er underkastet de aflønningsregler, der findes inden for statens område, og det er ikke noget særtilfælde. Der findes andre selskaber, som staten også enten har aktiemajoritet i eller er eneaktionær i, og hvor man også arbejder på et meget friere grundlag. Vi kan tage de koncessionerede selskaber, telefonselskaberne eksempelvis. Staten har også en stor aktiepost i DDL, og derigennem er staten medejer af SAS. Vi kan tage Kryolitselskabet, vi kan tage Dampskibsselskabet Øresund, for bare at nævne nogle af de områder, hvor staten er engageret som medejer eller enejer af aktieselskaber. Der er der langt friere muligheder for at forhandle sig frem til et aflønningsniveau.

Jeg ved ikke, hvordan der i almindelighed lønnes i D.O.N.G., men de øvrige, der er ansat i D.O.N.G., er jo heller ikke automatisk indplaceret efter de statslige regler.

Jeg har som sagt ikke nogen mulighed for at vurdere, hvad det var for personer, den tidligere regering overvejede i forbindelse

med besættelsen af formandsposten i sin tid, så det kan jeg ikke give nogen konkrete oplysninger om. Jeg kan bare sige, at opgavens karakter taget i betragtning forekommer det mig ikke at være urimeligt.

Poul Nielson (S):

Jeg vil gerne spørge finansministeren, om han vil gøre sig bekendt med, at der på det tidspunkt, da der skulle findes en ny topleder for D.O.N.G., var kontakt til et velrenommeret konsulentfirma, som har specialiseret sig i det, der på nydansk hedder »head hunting«, og om ministeren også vil gøre sig bekendt med, at det faktisk fra det firma blev tilkendegivet, at man fra statens side måtte forvente, at man ville blive stillet over for et aflønningskrav, der ligger på i hvert fald det dobbelte af de tal, der er indeholdt i spørgsmålene her fra hr. Maisted.

Finansministeren (Christophersen):

Jeg vil gerne gøre mig bekendt med det, men jeg er ikke bekendt med det.

Maisted (FP):

Jeg finder det temmelig ejendommeligt, at man taler om beløbsrammerne for firmaets aktiviteter. Det må jo være arbejdsopgaven, der er afgørende for, hvilke lønninger der skal udbetales.

Men jeg vil godt høre, om finansministeren kan bekræfte, at set fra skatteydernes side er det en meget uheldig konstruktion, at man ligger og opererer med private virksomheder i statslig regie. I og for sig har det jo kun til følge, at skatteyderne ikke kan følge dispositionerne og finde ud af, hvad folk får i lønninger, og hvad deres midler bliver brugt til. Det er konsekvensen, når man driver virksomhed for skatteydernes penge og kalder det privat firmavirksomhed.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 559

7) Til *arbejdsministeren* af:

Kaj Poulsen (S):

»Hvad er baggrunden for, at ministeren vildledte folketingets arbejdsmarkedsudvalg og dermed offentligheden, når ministeren i sit svar på spørgsmål nr. 12 til lovforslag nr.

[Kaj Poulsen]

L 11 om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring som typiske eksempler på, hvilke faggrupper der skal have dispensation efter lovens § 51, stk. 4, nævner havnearbejdere, lastoptagere og daglejere?»

Skriftlig begrundelse

Det må være af største vigtighed, at offentligheden får kendskab til baggrunden for, at ministeren har ændret standpunkt, efter at loven er vedtaget, og dermed mener, at bl.a. havnearbejderne skal behandles som en udstødt gruppe.

Kaj Poulsen (S):

Baggrunden for, at jeg har stillet dette spørgsmål, er naturligvis først og fremmest den ulykkelige havnearbejderkonflikt, vi har kørende, og som koster det danske samfund og det danske erhvervsliv masser af kroner alene på grund af ministerens stædighed, men også, at vi i folketinget kan være sikre på, at ministeren i fremtiden vil svare korrekt på de spørgsmål, der bliver stillet.

For når ministeren i et svar på et spørgsmål fra arbejdsmarkedsudvalget som eksempler på områder, der kan blive lavet særregler for, nævner havnearbejdere, lastoptagere og daglejere og man så har givet en halvanden måneds særregel for havnearbejderne, kan man jo kun få den tanke, at ministeren har ønsket at få denne krig med havnearbejderne og har ønsket at føre dem som stødpude foran sig i kampen for de nedskæringer, man i øvrigt foretager for lønmodtagerne.

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Jeg vil da godt indledningsvis sige til hr. Kaj Poulsen, at jeg mener ikke, at jeg eller regeringen i øvrigt er i krig med havnearbejderne, og jeg mener bestemt ikke, at havnearbejderkonflikten har noget som helst at gøre med min eller regeringens stædighed.

Med hensyn til det spørgsmål, som hr. Kaj Poulsen har stillet, vil jeg sige, at der er ikke tale om, at jeg på nogen måde har vildledt folketingets arbejdsmarkedsudvalg. I mit svar på spørgsmål nr. 12 til lovforslag nr. L 11 har jeg blot uddybet bemærkningerne til lovforslaget ved at give nogle eksempler på fagområder, som er kendt for at have mange kortvarige arbejdsforhold, og hvor det ikke på forhånd kunne udelukkes, at reglen om

udbetaling af supplerende arbejdsløshedsdagpenge efter den særlige sats for nyuddannede kunne få utilsigtede konsekvenser.

Men som det også fremgår af besvarelsen, ville det efter lovforslaget blive overladt til arbejdsdirektøren i samarbejde med landsarbejdsnævnet at overveje, hvilke områder der har behov for særregler. Jeg går ud fra, at dette har været en klar forudsætning for arbejdsmarkedsudvalgets medlemmer under hele behandlingen af det pågældende lovforslag.

Arbejdsdirektøren har som bekendt efter grundige drøftelser i landsarbejdsnævnet og arbejdsdirektoratet den 13. januar 1983 udsendt en bekendtgørelse, hvori der fastsættes særregler for en række fagområder, hvor reglen skønnes at have utilsigtede konsekvenser. En udvidelse af disse særregler til andre områder overvejes i øjeblikket, efter at arbejdsdirektoratet har modtaget en række ansøgninger om yderligere dispensationer.

For så vidt angår havnearbejderne er det som bekendt regeringens opfattelse, at deres problemer er en følge af en u hensigtsmæssig beskæftigelsesstruktur. En generel dispensation på dette område vil blot medvirke til at fastholde denne struktur. Derfor har arbejdsdirektøren givet havnearbejderne en tidsbegrænset dispensation, som skulle give parterne mulighed for at nå frem til en løsning i forbindelse med overenskomstsforhandlingerne.

Kaj Poulsen (S):

Ministeren kan ikke lide, at det bliver betegnet som en krig fra regeringens side mod havnearbejderne. Man har svært ved at kalde det andet, når man ser, hvad det er for svar, der er givet udvalget for at berolige det, og som ministeren ganske rigtigt sagde: hun gik ud fra, at det var en klar forudsætning for udvalget, at det ville være sådan, som ministeren har sagt i svaret, at det var arbejdsdirektøren, der skulle udarbejde en bekendtgørelse.

Og det er korrekt, at ministeren endog uddyber eller konkretiserer i sit svar på spørgsmålet, at det vil blive overladt til arbejdsdirektøren i samarbejde med landsarbejdsnævnet at overveje, hvilke områder der har behov for særregler. Det er korrekt, at det har

[Kaj Poulsen]

beroliget arbejdsmarkedsudvalget, at ministeren vil overlade det til arbejdsdirektøren.

Og så kommer vi tilbage til, hvad det er, arbejdsdirektøren har sagt. I et dokument fra landsarbejdsnævnet, som holdt møde den 12. januar, er det refereret, at arbejdsdirektøren har sagt, at man over for arbejdsministeriet flere gange har tilkendegivet, at direktoratet ud fra administrative hensyn principielt ikke har indført disse dispensationsansøgninger. Burde arbejdsdirektøren så ikke have sagt, at arbejdsministeren skulle udarbejde de dispensationer, når det klart fremgår, at det er ministeren, der har kørt det igennem, fordi hun har ønsket denne krig med havnearbejderne, som er helt urimelig? For hvad sparer regeringen ved at sende havnearbejderne over i andre A-kasser end den, de står i i øjeblikket? Regeringen sparer ingen penge, måske snarere tværtimod, men det er blevet et principspørgsmål for regeringen, som valgte i oktober at vildlede folketinget og dermed havnearbejderne med hensyn til, hvordan deres situation var, og så køre krigen videre fra januar måned. Det er beklageligt, at regeringen – og specielt arbejdsministeren – er så stivsinnet.

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Det er jo ikke noget nyt, at det er arbejdsdirektøren, der skal fastsætte disse regler efter forhandling med landsarbejdsnævnet, for det fremgik jo udtrykkeligt af selve lovforslaget i oktober måned, og det er vel også hr. Kaj Poulsen bekendt, at det oprindelig var arbejdsdirektørens holdning, at man ikke på noget som helst område skulle benytte den adgang, der er i loven til at give dispensationer af administrative grunde. Men vi har altså valgt den løsningsmodel at sige, efter at vi har forhandlet med havnearbejdernes organisationer og deres arbejdsgivere, at vi har kunnet se, at det er rigtigt, at man inden for havnearbejderområdet har nogle strukturproblemer, og derfor gav regeringen og også arbejdsdirektøren i januar måned havnearbejderne den udstrakte hånd, at man kunne få en 2 måneders dispensation, således at man i forbindelse med de generelle overenskomstforhandlinger, man i øjeblikket fører, kunne prøve at finde frem til en strukturændring.

Det mener jeg ikke er en vildledning af folketinget. Jeg mener, at det, vi har svaret på, er: hvad er det for nogle fagområder? Det er fagområder med kortvarige ansættelsesforhold, og det fremgår ganske klart af det svar, der er givet til folketingets arbejdsmarkedsudvalg, hvis man altså læser svaret omhyggeligt og er i stand til at læse indenad og fortolke det ordentligt.

Kaj Poulsen (S):

Ja, så bliver man næsten nødt til én gang mere at læse landsarbejdsnævnets konklusion af dets forhandlinger op, hvori man siger:

»... at der i landsarbejdsnævnet bl.a. blev givet udtryk for kritik af lovgrundlaget for den påtænkte konkrete gennemførelse af dispensationsbestemmelserne.«

Altså den, ministeren havde trykket ned over hovedet på sin direktør. Det må jo også være baggrunden for, at ministeren har ønsket, at denne havnearbejderkonflikt skulle køre videre; hun har jo ikke imødekommet nogen som helst anmodning om forhandling.

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Jeg skal blot endnu en gang præcisere over for hr. Kaj Poulsen, at det, bestemmelsen går ud på, er, at arbejdsdirektøren kan give dispensationer efter forhandling med landsarbejdsnævnet. Det er altså arbejdsdirektøren, der tager stilling til, om han ønsker at udsende dispensationer eller ikke, og i hvilken form han ønsker at gøre det.

Kaj Poulsen (S):

Så vil jeg faktisk gerne have ministeren til at forklare mig, hvad det betyder, når arbejdsdirektøren i landsarbejdsnævnet siger:

»Arbejdsdirektoratet oplyste, at man over for arbejdsministeriet flere gange har tilkendegivet, at direktoratet ud fra administrative hensyn principielt ikke ønskede dispensationsbestemmelser.«

Betyder det ikke, at det er ministeren, der har stået bag ved udsendelsen af dette tåbelige cirkulære?

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Det betyder præcis det, som jeg vist sagde i mit første eller andet svar til hr. Kaj Poulsen, at hvis man skulle holde besparelsen på de supplerende dagpenge, som er på 400

[Arbejdsministeren]

mill. kr., intakt, så ville man gøre det bedst, hvis man ikke gav en eneste dispensation.

Og det er da også klart, at hvis man skal vurdere sagen ud fra et administrativt synspunkt, ville det være lettere at vurdere en sag, hvis der overhovedet ikke var en eneste dispensation. Nu har vi altså skønnet, at der for havnearbejderne var strukturproblemer, og så har vi givet 2 måneders dispensation. Vi har også skønnet, at på en række andre områder, hvor der er kortvarige ansættelsesforhold, kunne man dokumentere, at det ikke kunne betale sig at arbejde, og det er ikke regeringens hensigt. Det har vi rettet op på, og så har vi forhandlet os til rette om en ordning, som vi nu mener godt kan administreres i praksis.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 566

8) Til *arbejdsministeren* af:

Hans Jørgen Holm (V):

»Kan ministeren bekræfte dagspressens oplysninger om, at langtidsledige i Vestsjællands amt og eventuelt i andre amter ikke vil få et jobtilbud i henhold til lovgivningen inden det tidspunkt, hvor de pågældende mister retten til dagpenge?«

Skriftlig begrundelse

Gennem lang tid har der været god grund til at frygte, at kommunerne ville få meget vanskeligt ved at fremskaffe det nødvendige antal jobtilbud til de langtidsledige. Blandt årsagerne hertil er, at den socialdemokratiske regering rykkede det tidspunkt frem, hvor der skal gives et jobtilbud, uden samtidig at sikre sig det nødvendige antal pladser i den private sektor.

Venstre har de seneste to somre gjort opmærksom på, at der ville opstå problemer. Så sent som i juli måned 1982 lovede daværende arbejdsminister Svend Auken, at der medio august skulle ligge en statusrapport klar. Denne statusrapport er aldrig kommet trods gentagne løfter herom fra Svend Auken.

Den daværende arbejdsminister omtalte i juli 1982 dette problem som venstres sommeragurk. Realiteterne har nu vist, at de

forudsagte problemer i hvert fald er opstået i Vestsjællands amt.

Nu skal det frem, hvor store problemer der er såvel i Vestsjællands amt som i øvrige amter.

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Jeg kan bekræfte over for hr. Hans Jørgen Holm, at vi i arbejdsministeriet er blevet informeret om, at der i Vestsjællands amt og også i Storstrøms amt har været problemer med at finde arbejde til de langtidsledige, inden de falder for dagpengereglen.

Vi har prøvet at foretage en undersøgelse på landsbasis for at se, om der er andre steder, hvor man har tilsvarende problemer, men de indberetninger, som jeg har fået, viser, at det faktisk kun er Storstrøms og Vestsjællands amter, som har akutte problemer.

Vi håber, at det i løbet af meget kort tid vil være muligt at løse problemerne på disse to områder. Dette er begrundet i flere forhold.

For det første har DSB hidtil i sammenligning med andre statsinstitutioner haft store problemer med at ansætte langtidsledige, og da DSB er en meget stor arbejdsplads, har de manglende ansættelser skabt store problemer, bl.a. i Vestsjællands amt. Trafikministeren har imidlertid meddelt mig, at DSB vil intensivere bestræbelserne for at ansætte langtidsledige, og alene i januar kvartal kan DSB således forvente at ansætte ca. 50 langtidsledige i Vestsjælland.

For det andet vil amter og kommuner blive aflastet som følge af, at genoptræningsperioden er blevet nedsat fra 9 til 7 måneder; det er en nedsættelse, som har virkning for ansættelse i den offentlige sektor fra den 1. november 1982.

Jeg kan endvidere oplyse, at vi i arbejdsministeriet har overvejelser om at tilbyde de langtidsledige fra Storstrøms og Vestsjællands amter arbejde på statsinstitutioner i Københavnsområdet. Da hovedparten af statsinstitutionerne er beliggende i Københavnsområdet, finder jeg det rimeligt, at det øvrige Sjælland også får mulighed for, når man har akutte, konkrete problemer, at placere langtidsledige i København.

Jeg mener således, at vi har rimelige muligheder for at afhjælpe de problemer, der er opstået i Vestsjællands og Storstrøms amter, således at de langtidsledige, der nu modtager

[Arbejdsministeren]

bistandshjælp, meget hurtigt kan få et arbejdstilbud.

Hans Jørgen Holm (V):

Det er jo ikke noget nyt problem, vi står med. Allerede sidste år ved denne tid var der henved 8.000, der ikke havde fået et jobtilbud til tiden. De forskellige fremrykninger, som den tidligere regering fik vedtaget i 1980 og 1981, har aldrig været gennemført i praksis, og så sent som i juli måned sidste år spurgte jeg den tidligere arbejdsminister om situationen og fik svaret, at det var venstres sommeragurk. Det viser sig altså nu, at det måske nok mere var en varm kartoffel end en sommeragurk.

Og det rejser spørgsmålet, om ikke disse fremrykninger for jobtilbudsordningen burde opgives i hvert fald indtil videre og kun effektueres i takt med antallet af jobtilbud i den private sektor for at undgå en urimelig belastning af bl.a. kommunernes økonomi. Tiden er måske endda inde til at vurdere hele ordningen i forhold til dens formål, nemlig at skulle være med til at øge den samlede beskæftigelse. Den skulle jo nødigt føre til det modsatte, at give en mindre beskæftigelse i kraft af, at kommunerne må nedlægge normale job for at skaffe midler til jobtilbudsordningen.

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Jeg kan være enig med hr. Hans Jørgen Holm i, at det er beklageligt, at ikke alle har kunnet få et jobtilbud. Jeg mener som sagt, at vi kan rette op på det. Vi har som bekendt en jobskabelsesordning, og jeg forventer at kunne udsende bekendtgørelse om jobskabelse i løbet af meget kort tid, og det vil altså også betyde, at langtidsledige vil kunne ansættes på jobskabelsesaktiviteter.

Jeg tror også, at muligheden for at indlægge uddannelse i genoptræningsperioden i op til 2 måneder ud over at forbedre den langtidslediges beskæftigelsesforhold vil kunne give en aflastning for kommuner og amtskommuner.

Så vil jeg også godt nævne, at jeg synes, der har fundet en meget positiv udvikling sted i andelen af privat placerede langtidsledige. I procent er andelen således på landsbasis steget fra ca. 15 pct. i 1981 til over 23 pct. i 1982, svarende til en stigning fra ca. 4.000 pladser i 1981 til over 11.000 pladser i

1982 eller godt og vel en fordobling. Den samme tendens, kan jeg oplyse, ser vi i både Storstrøms og Vestsjællands amter, og det er en tendens, som vi regner med vil fortsætte i 1983.

Det er rigtigt, at fremrykningen ikke har virket så hurtigt, som vi havde forventet, men vi håber altså, at de ting, jeg har nævnt her, plus det, jeg nævnte i mit første svar – at kommunerne vil blive aflastet ved, at vi afkorter perioden – ligesom vil kunne give en større fleksibilitet i denne ordning, således at vi ikke kommer ud for, at folk, der er berettigede til et arbejdstilbud, i praksis ikke har mulighed for at få det.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 562

9) Til *socialministeren* af:

Tinning (VS):

»Vil ministeren tage yderligere skridt til at sikre mod et sammenbrud i landets revaliderings- og pensionsnævn?«

Skriftlig begrundelse

Bistandslovens nye »huttebestemmelse« (paragraf 37, stk. 4) kan betyde to ting: enten tvinges kontanthjælpsmodtagerne til at forlade fagforening og arbejdsløshedskasse, eller også oversvømmes revaliderings- og pensionsnævnene af sager vedrørende forhøjelse af hjælpen. Det første harmonerer dårligt med, at indførelsen af paragraf 37, stk. 4, netop blev begrundet med, at kontanthjælpsmodtagerne skulle se at finde sig et arbejde. Det andet har aldrig været meningen. Men det er ved at blive virkelighed. Baggrunden er enkel:

Som modtager af forbigående kontanthjælp vil man normalt få dækket sine kontingentudgifter til fagforening og arbejdsløshedskasse. De betragtes som rimelige faste udgifter, selv af den nuværende socialminister. »Huttebestemmelsen« betyder, at den står på varig hjælp efter ni måneder. Her er der ikke noget, der hedder rimelige faste udgifter. Man får et beløb, og det skal man så klare sig for. For en enlig ligger beløbet på 3.044 kr. om måneden – og kontingent til fagforening og arbejdsløshedskasse ligger typisk på ca. 400 kr. Mange vil have svært

[Tinning]

ved at klare alle andre udgifter for ca. 2.600 kr. Det sociale udvalg i den enkelte kommune kan så gøre ét af to: man kan vælge at blæse på det, eller man kan vælge at søge hjælpen forhøjet. Flere har heldigvis valgt det sidste, men det kræver, at hver enkelt sag sendes til afgørelse i amtets revaliderings- og pensionsnævn. Her er man i forvejen ved at drukne i alle mulige andre sager. Og man bringes nu endnu et skridt nærmere sammenbruddet. Tilbage står blot at få opklaret, om socialministeren vil fremtvinge endnu et par skridt eller ministeren måske i første omgang vil nøjes med at søge bemyndigelse til det.

Tinning (VS):

Dette spørgsmål drejer sig måske om, at socialministeren er i færd med at jage folk ud af arbejdsløshedskasse og fagforening – jeg siger måske.

Det hænger sådan sammen, at den nye bestemmelse, der er sat ind i bistandsloven, § 37, stk. 4, går ud på, at når man har modtaget kontanthjælp over bistandsloven i 9 måneder, vil man som hovedregel blive overført til varig hjælp. Det er jo sådan, at hvis man går på bistanden og får forbigående kontanthjælp, får man normalt også hjælp til at betale sit fagforeningskontingent og sit kontingent til arbejdsløsheds-kassen, og det kan synes rimeligt nok, fordi både den enkelte modtager af hjælpen, socialministeren, socialrådgiveren og vi alle sammen synes, det er godt, at folk kan komme i arbejde. Det, der kan ske med den nye bestemmelse, er, at man ikke får de penge, som skal til til at betale kontingenterne, og det kan så igen betyde, at man ikke har råd til at betale, så man simpelt hen ryger ud.

Socialministeren (Palle Simonsen):

Spørgeren nævner nu også her i sin mundtlige begrundelse for spørgsmålet, at hjælpen efter § 43, stk. 1, udgør 3.044 kr. til en enlig om måneden. Ud af dette beløb skal den pågældende som udgangspunkt udrede alle udgifter, herunder eventuelt fagforeningskontingent.

Jeg vil godt i den forbindelse gøre opmærksom på, at når man sammenligner med den egentlige forbigående hjælp, så er der tale om et lavere underholdsbeløb, men derudover får man dækning for en række enkeltudgifter, f.eks. fagforeningskontingen-

tet. Her er der tale om et højere udgangspunkt i de 3.044 kr., og hvis de 3.044 kr. ikke strækker til, kan det sociale udvalg på egen hånd give en forhøjet løbende hjælp til boligudgifter med et beløb, som ikke er nærmere afgrænset i lovteksten. Der er altså også et loft, som man kan bryde i forhold til de 3.044 kr.

Tænkes der som i så mange af de eksempler, der har været nævnt i den offentlige debat, på den enlige forsørger med 2 børn, så kan jeg oplyse – bare for at anskueliggøre det – at det her drejer sig om, at vedkommende mindst vil have følgende beløb til rådighed: 3.044 kr. i hjælp efter § 43, stk. 1, 1.040 kr. i særligt børnetilskud samt 777 kr. i forhøjet og ekstra børnetilskud. Det vil i realiteten sige, at vedkommende har 4.861 kr. om måneden, og dette beløb er skattefrit. Hertil kommer, hvis der er behov for det, at man kan få det supplerende beløb til dækning af boligudgifter, jeg nævnte før.

Derfor tvivler jeg på, at den økonomiske stilling er så ringe, som spørgeren søger at give indtryk af, og at det i almindelighed – det er jo det, der ligger bag spørgsmålet – skulle være nødvendigt at anmode revaliderings- og pensionsnævnet om en yderligere forhøjelse af hjælpen på grund af andre udgifter. Jeg forestiller mig faktisk ikke, at der vil blive tale om nogen særlig belastning af revaliderings- og pensionsnævnet i forhold til den situation, vi har haft, før denne ændring af loven trådte i kraft.

Tinning (VS):

I sin besvarelse gennemgår socialministeren nu forholdene for en enlig med 2 børn. Det kan vi da også godt. I spørgsmålets begrundelse drejer det sig om en enlig. Jeg er for så vidst fuldstændig ligeglad, for det, det drejer sig om, er, at i den virkelige verden er det sådan, at man i revaliderings- og pensionsnævnet allerede er begyndt at se eksempler på den type sager, jeg har omtalt. Det drejer sig om at forhøje hjælpen, ikke til dækning af boligudgifter, for det er jo rigtigt, som socialministeren siger, at der er en særlig bestemmelse vedrørende det, men begrundet i, at de pågældende modtagere af kontanthjælp ikke selv kan afholde de helt nødvendige udgifter til fagforenings- og arbejdsløsheds-kassekontingent.

[Tinning]

Jeg vil godt supplerende spørge socialministeren, om jeg må tillade mig at forstå svaret sådan, at han, hvis det er muligt at dokumentere, at der faktisk i revaliderings- og pensionsnævnet kommer en række sager, som drejer sig om forhøjelse af hjælpen, f.eks. vedrørende fagforenings- og arbejdsløshedskassekontingent, vil være villig til at tage et initiativ. Jeg skal ikke blande mig i, hvad for et; men det kunne bestå i enten en ændring af loven eller en præcisering på en eller anden led over for kommunerne. Vi kan jo kigge nærmere på, hvordan man kan forestille sig at tackle sagen.

Jeg har ikke nået at snakke med samtlige landets revaliderings- og pensionsnævne, men et enkelt har jeg da fået nået at tale med, og det siger faktisk, at det nu kan se en sagspukkel, foranlediget af den nye hutlebestemmelse, man har indført. Jeg ved, at det ikke kan være socialministerens hensigt, at landets revaliderings- og pensionsnævne skal bryde sammen, og derfor må det vel – det vil jeg godt spørge om – være sådan, at hvis vi kan dokumentere, at der er mange af denne type sager, så vil socialministeren foretage sig noget. Jeg vil med det samme spørge, hvad ministeren vil foretage sig.

Socialministeren (Palle Simonsen):

Så vidtgående konklusioner nytter det ikke at spørgeren drager.

Som jeg har givet udtryk for, er situationen den, at med de beløb, man har mulighed for at få nu, dels selve grundbeløbet på de 3.044 kr., dels muligheden for at bryde dette loft ved at få øget dækning af en høj boligudgift, vil man normalt være i stand til at klare det. Det er kun i ganske særlige tilfælde, der kan blive tale om at få dækket enkeltudgifter efter ansøgning til revaliderings- og pensionsnævnet.

Mit udgangspunkt er altså for det første, at der ikke skulle være særligt behov for at indbringe en række sager for revaliderings- og pensionsnævnet, og for det andet, at det naturligvis ikke er tanken at etablere et nyt, omfattende loft i forbindelse med denne særlige kategori af bilstandsmodtagere ved, at de kan få beløbene dækket efter ansøgning til revaliderings- og pensionsnævnene.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 563

10) Til fiskeriministeren af:

Hove Sørensen (SF):

»Hvorfor har ministeren ikke indført forbud mod industrifiskeri i Limfjorden med den begrundelse, at det tilsyneladende er umuligt at overholde bifangstreglerne?«

Skriftlig begrundelse

Der henvises til fiskeribiologiske undersøgelser i Limfjorden 1980-81, Intern Rapport nr. 169, 1982, fra Danmarks fiskeri- og havundersøgelser. Citat fra side 77, sidste afsnit:

»Da det siden 1977 har været forbudt at lande industrifangster indeholdende over 10 pct. sild (vægtprocent), kan det synes påfaldende, at vægtprocenten i prøver både fra 1980 og fra tidligere år har været så høj (gennemsnitlig ca. 40 pct.). En håndhævelse af de eksisterende regler angående bifangst af sild må derfor anbefales. En sådan håndhævelse vil i sin yderste konsekvens betyde, at store dele af industrifiskeriet må ophøre, da det vil være vanskeligt eller umuligt at lande brislingefangster med under 10 pct. silding.«

Fiskeriministeren (Grove):

Spørgeren rejser spørgsmålet, om ikke vi skulle indføre et forbud mod industrifiskeri i Limfjorden med begrundelse i bifangstreglerne. Jeg kan først oplyse, at vi har et forbud mod industrifiskeri efter sild hele året, og derudover har vi et forbud mod industrifiskeri efter brisling i perioden fra 1. maj til 31. oktober.

Jeg kan vedrørende bifangstreglerne sige, at det er rigtigt, at der var et år, hvor der var besværligheder med at overholde de 10 pct., men i 1982 lå bifangsterne mellem 5 pct. og 6 pct. og i 1981 mellem 4 pct. og 5 pct., så nu overholdes reglerne, og derfor skønner jeg det egentlig ikke påkrævet på nuværende tidspunkt at forbyde dette fiskeri, der jo også har stor betydning for en del fiskere i det område. Der er ca. 50 fartøjer, der driver det fiskeri, og det berører altså rundt regnet 100 mennesker. På denne baggrund finder jeg ikke anledning til at foretage noget nu.

Hove Sørensen (SF):

[Hove Sørensen]

Nu ved jeg selvfølgelig ikke, hvor fiskeriministeren har de procenter for bifangster fra, men Danmarks fiskeri- og havundersøgelser har over en årrække foretaget stikprøvekontrol og har fundet helt op til 40 pct. sild i industriladningerne.

Jeg kunne godt tænke mig at vide, om den forskel, der er dér, er et udtryk for, at fiskerikontrollen i virkeligheden er for lemfældig, eller for, at de personer, som udfører kontrollen, ikke har en uddannelse, der sætter dem i stand til at se forskel på brisling og visse arter af sildeyngel. Med hensyn til de industriladninger, jeg har set, kunne man godt få den tanke, at det er meget svært at konstatere, hvad der er sild, og hvad der er brisling, når en sådan ladning halvfordærvede sild losses. Jeg kunne godt tænke mig at vide, om vi i virkeligheden her har nogle bestemmelser, som er umulige at overholde.

Fiskeriministeren (Grove):

De tal for 1981 og 1982, jeg har nævnt, stammer fra fiskerikontrollen, men biologerne har kontrolleret dem. Af det svar, jeg har givet, kan det jo ses, at man kan kontrollere det, og jeg mener, at så længe vi kan overholde de 10 pct., så er der ingen problemer i det.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 567

11) Til *justitsministeren* af:

Anders Poulsen (V):

»Hvilke foranstaltninger vil ministeren foretage med hensyn til politiets bemanning for at imødekomme behovet for øget patruljering og andet præventivt politiarbejde såvel i byområder med meget stærk kriminalitet som i tyndtbefolkede landdistrikter, hvor der er langt til nærmeste politimyndighed?«

Skriftlig begrundelse

I Århus kommune er igen rejst spørgsmålet om, hvorvidt der ligesom under den tyske besættelse bør oprettes et kommunalt politi eller vagtværn i kommuner med stærk kriminalitet og derfor behov for øget patruljering og andet præventivt politiarbejde. I forbindelse hermed har repræsentanter for det nu-

værende statslige ordenspoliti udtalt, at de foretrækker, at den nuværende politistyrke øges, navnlig i de mest udsatte kommuner.

Anders Poulsen (V):

Baggrunden for mit spørgsmål til justitsministeren er, at den stigende voldskriminalitet naturligvis må bekymre, og det har været fremme i pressen, at man i nogle områder af landet overvejer kommunalt politi eller vagtværn. Bekymringerne eksisterer ikke mindst i de tyndtbefolkede landdistrikter. Jeg er bekendt med nogle eksempler fra det vestjyske, som gør bekymringerne naturlige.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Jeg forstår udmærket baggrunden for det spørgsmål, hr. Anders Poulsen har stillet. Det rejses jo ofte mange steder og er også ofte blevet rejst over for mig.

Har vi et politi af et sådant omfang, at det i tilstrækkelig grad kan beskytte landets borgere? Jeg vil gerne sige, at jeg mener ikke, at vi har en sådan styrke, at vi kan gøre det tilstrækkelig betryggende for alle borgere. Specielt vil jeg gerne sige, at jeg mener, der er behov for en styrkelse af politiets muligheder for at dække de tyndtbefolkede områder her i landet, og jeg er også helt enig med hr. Anders Poulsen i, at der mange steder i byerne er brug for en bedre nærpølitibetjening, f.eks. i form af gående patruljering eller kriminalpræventiv orientering i skolerne eller til særlige grupper af unge.

På baggrund af disse synspunkter og navnlig på baggrund af kriminalitetsudviklingen i den sidste halve snes år er der allerede planlagt en forøgelse af politistyrken, så den i 1984 kommer op på ca. 9.200 mand. Det er en forøgelse på 500-600 i forhold til 1980, men en del af udvidelsen modsvares af længere ferie og ændrede arbejdstidsregler.

Det er imidlertid mit standpunkt, at ud over dette er der behov for en vis yderligere forøgelse af politistyrken i Danmark. I justitsministeriet overvejer vi i samarbejde med politiets ledelse og personale, hvordan en sådan styrkeudvidelse bør ske, og samtidig undersøges de praktiske muligheder for at tilvejebringe udvidelsen, derunder selvsagt også de økonomiske aspekter.

Askjær Jørgensen (FP):

[Askjær Jørgensen]

Jeg vil spørge, om ministeren har tænkt sig yderligere at styrke politiet ved at tage nogle banale opgaver væk fra politiets arbejdsområde. Vi har jo fået et parkeringsvagtkorps, og der er andre ting, som man ofte synes det er urimeligt at politiet skal beskæftige sig med. Det kan være forkyndelsesopgaver, det kan være bødeforelæg og forskellige ting vedrørende økonomisk kriminalitet, som måske godt kunne varetages af mennesker, der ikke just var politimæssigt uddannede. Der findes faktisk nogle af de ting, som grænser til kriminalitet, hvor man nogle gange synes, det måske var rimeligt, at det var et civilt menneske, der klarede opgaven, fremfor at man fik besøg af en uniformeret betjent.

Anders Poulsen (V):

Jeg vil gerne sige tak til justitsministeren for det positive svar. Jeg forstår det sådan, at den nuværende regering har vilje til at foretage en nyvurdering af den normering, der blev fastlagt af den tidligere regering, og derunder se på, om der er muligheder for en bedre politibemanding og en styrkelse af politiets indsats.

Knud Lind (FP):

Jeg vil gerne spørge ministeren, da ministeren jo nu har sagt, at han gerne ser en forøgelse af politistyrken, om ministeren vil tage højde for, at man ikke får de samme problemer, som man havde efter krigen, hvor man fik en pukkelårgang, det vil sige en større tilstrømning af folk i samme alder, hvilket man senere har lidt under i politiets arbejde, idet man ikke får en jævn aldersfordeling. Vil ministeren eventuelt tage højde for det?

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Som hr. Askjær Jørgensen ved, er regeringen i gang med en regelsanering, og derfor er det også naturligt at se på de opgaver, politiet har, om der er nogle, der enten kan undværes eller lægges andre steder hen.

Derimod vil jeg gerne fastholde, at når det drejer sig om egentlige politimæssige opgaver, så bør man ikke gå på akkord med uddannelsen; så skal det være folk, der er uddannet til det, der varetager disse opgaver.

Til hr. Anders Poulsen vil jeg gerne sige, at den vilje er til stede, og vi er i gang med

undersøgelserne med henblik på at styrke politiets muligheder.

Til hr. Knud Lind skal jeg sige, at vi er helt opmærksomme på, at man ikke skal skabe disse problemer, men netop det kan tale for, at vi, også for at fastholde en konstant uddannelse på politiskolen, interesserer os for fra 1984 og fremefter at have nogenlunde det samme antal, også fordi, som hr. Knud Lind jo ved, de pågældende udgør en art reserve med hensyn til opgaver af forskellig art.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 568

12) Til *justitsministeren* af:

Anders Poulsen (V):

»Hvilke opstramninger af kriminalforsorgens regler for prøveløsladelse og udgangstilsladelse for fanger forbereder ministeren i anledning af, at der er konstateret en stærk stigning i den grovere volds- og berigelseskriminalitet, navnlig i de nævnte grupper?«

Anders Poulsen (V):

Baggrunden for dette spørgsmål kunne hentes flere steder fra. Jeg vil henvise til tidskriftet *Dansk Politi*, 1983, nr. 1, hvori en kriminalassistent bl. a. skriver: »Det virker f. eks. nedbrydende på politiets »kampmoral«, når vi hver anden dag kan anholde – og i retten fremstille – kriminelle personer, som straks bliver løsladt, og som straks fortsætter deres kriminelle færd. Det er lige så nedbrydende, at en person, der idømmes en længere fængelsstraf, straks løslades for senere afsoning, selv om pågældende intet arbejde har. Men det er også grinagtigt, at vi få uger efter, at en person er indsat til afsoning, kan se pågældende gå rundt i gaderne (på restauranterne) på udgang.«

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Spørgsmålet om løsladelsen, altså domstolens løsladelse, har jeg været inde på i et svar til hr. Hagen Hagensen for kort tid siden. Det skal jeg derfor ikke komme nærmere ind på her. Derimod vil jeg gerne sige noget om den kriminalitetsudvikling, der er tale om. Det er jo rigtigt, at hvis man ser på f. eks. de sidste 10 år, konstaterer man, at

[Justitsministeren]

kriminaliteten har været stigende, men heldigvis kan vi i dag sige, at udviklingen i antallet af anmeldte lovovertrædelser igennem den sidste tid har været stagnerende. Der har endda været tale om en svagt faldende tendens. Jeg kan i den forbindelse oplyse, at der i de 3 første kvartaler af 1982 blev anmeldt 2½ pct. færre straffelovovertrædelser end i den tilsvarende periode i 1981.

Der findes ikke nogen nyere statistiske oplysninger, der specielt kan belyse prøveløsladtes kriminalitet, men kriminalforsorgen er ved at forberede en sådan recidivundersøgelse, og den vil i givet fald kunne forventes afsluttet omkring næste årsskifte.

Antallet af tilfælde, hvor der er begået kriminalitet under udgang, har i de seneste år svinget mellem 160 og 190 tilfælde, svarende til mellem 0,7 og 0,8 pct. af det samlede antal udgangstilladelser på omkring 22.000 årligt. I det første halvår af 1982 blev der givet ca. 12.650 udgangstilladelser, hvoraf 68 blev misbrugt til kriminalitet. Det svarer til ca. 0,5 pct. af det samlede antal udgangstilladelser, og der er således også her tale om en svagt faldende tendens. Jeg vil dog godt tilføje i den forbindelse, at disse tal ikke gør det muligt at belyse arten af den kriminalitet, der begås af personer under udgang.

Hvis man således ser på den udvikling, der har været i den sidste tid, med svagt faldende tendens, kan man ikke sige, at det giver nogen direkte anledning til at foretage regel- eller praksisændringer, men jeg vil selvfølgelig være opmærksom på, hvad der sker i den kommende tid. De muligheder, der er, den liberalitet, der er i forbindelse med udgangstilladelser eller i forbindelse med prøveløsladelse her i landet, er jo betinget af, at de pågældende ikke gør sig skyldige i kriminalitet i den periode.

Anders Poulsen (V):

Jeg takker justitsministeren for svaret. Vi kan alle glæde os over den svagt faldende tendens, der er på dette område. Jeg vil også godt sige tak for, at der er en undersøgelse i gang, og endvidere tak for, at ministeren gjorde os bekendt med, at man er meget opmærksom på det område, jeg har nævnt i mit spørgsmål.

Wilhelm (VS):

Selv om det egentlig ikke tilkommer mig, vil jeg også godt takke ministeren for, at han gav et så sobert svar, der i virkeligheden er en fuldstændig tilbagevisning af spørgerens påstand. Jeg vil godt have det præciseret alligevel, for det, der ligger i spørgsmålet fra spørgeren her, har intet at gøre med det, han læste op om ting, der kunne svække politiets kamplyst, tror jeg det hed.

Det har at gøre med, at man påstår i spørgsmålet, at netop i de grupper, der bliver prøveløsladt eller får udgangstilladelse, kan man konstatere en stærk stigning i den grovere volds- og berigelseskriminalitet. Jeg synes, at ministerens svar var udmærket, men jeg vil gerne have præciseret det alligevel: kan ministeren bekræfte, at der ikke findes noget som helst belæg for spørgerens aldeles udokumenterede påstand, og kan ministeren bekræfte, at den påstand, der er i spørgsmålet, er i direkte modstrid med, hvad ministeren og hans forgængere hidtil løbende har fortalt retsudvalget om prøveløsladelse og udgangstilladelse?

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Nu er det jo ikke rigtig min opgave at dømme imellem spørgere og deres formuleringer af spørgsmål. Det siges, at der har været tale om en stigning i den grovere volds- og berigelseskriminalitet. Jeg sagde udtrykkeligt, at arten kan jeg ikke komme nærmere ind på, for vi ved jo, at der har været en tendens i samfundet til, at der i nogle af de grupper af kriminalitet, vi har slået sammen, er sket noget mere voldeligt, noget kraftigere på nogle områder, så det kan let blive en strid om ord.

Til hr. Wilhelm vil jeg derfor bare sige, at når man, som jeg nævnte, ser på udviklingen i den sidste tid, altså ikke over en længere periode, kan man ikke sige, at der har været en stigning i kriminaliteten på de områder, der er blevet spurgt om. Det indgik jo også i mit svar, at hvis der er tale om en tendens overhovedet, så er det en svagt faldende tendens.

Knud Lind (FP):

Jeg vil gerne spørge ministeren, om det ikke vil være rigtigst, at man, når man oplyser, at der er 0,5 pct. ud af det samlede antal prøveløsladte og folk med udgangstilladelse,

[Knud Lind]

der har begået en eller anden form for lovovertrædelse, samtidig oplyser, at opklaringsprocenten ligger på ca. 20 i landsgennemsnit. Derfor er tallet 0,5 pct. ikke ret meget værd, for det gælder jo kun de 20 pct. reelt opklarede sager, mens de 80 pct. forbliver i uvisshed.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Jeg vil tro, at der er tale om en misforståelse. Nu kan det være svært at fatte tal i et svar. De 0,5 pct. drejer sig om dem, der har haft udgangstilladelse og har misbrugt den til kriminalitet, og jeg synes ikke, at spørgsmålet om opklaringsprocenten direkte kommer til at vedrøre dette. Det er i og for sig en fastslået kendsgerning, hvor mange af dem der har begået noget. Så kan man sige, at det er 0,5 pct. for meget, for meningen er selvfølgelig, at de, der får udgangstilladelse, har et sådant hold på sig selv, at de kan se, hvilke vanskeligheder de kommer ind i, hvis de begår noget kriminelt. Jeg tror, vi må sige, at dette drejer sig om et eksakt tal, men alligevel er det, når det kommer til stykket, en meget lille del af dem, der har udgangstilladelse, der begår noget kriminelt.

Ole Espersen (S):

Jeg er enig med ministeren i, at det ikke er opgaven at give spørgerne karakter, men her giver spørgeren for så vidt en gruppe mennesker karakter, idet han siger, at hos en vis gruppe mennesker, nemlig dem, der har udgangstilladelse, kan vi konstatere en stærk stigning i den grovere volds- og berigelseskriminalitet. Det er jo en ret så alvorlig karakter, der gives, og jeg er ligesom hr. Wilhjelm interesseret i at få ganske klart fastslået fra ministerens side, at der ikke er konstateret nogen form for stigning i kriminalitet af den art, som nævnes i spørgsmålet. Ministeren har sagt, at man har en statistik, men den er ikke opdelt, som ministeren nævnte det, og så må vi kunne fastslå ganske klart, at der intet grundlag er for spørgerens påstand om, at der har fundet en stærk stigning sted i den grovere volds- og berigelseskriminalitet inden for denne gruppe. Det vil jeg gerne spørge om ministeren vil bekræfte.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Ja, med det forbehold, at man kan definere udtrykket »grovere« på forskellig måde.

Det, jeg har talt om, er, som hr. Ole Espersen også selv var inde på, den statistik, der vedrører tilfælde, hvor der er tale om kriminalitet i forbindelse med udgangstilladelse eller prøveløsladelse. Der har jeg sagt, at der er ingen stigning. Vedrørende arten har vi altså ingen statistik, og selv om vi havde det, må jeg fortsat fastholde, at det er et spørgsmål om definition, når man går over til adjektivet »grovere« i den forbindelse.

Knud Lind (FP):

Jeg tror, at ministeren misforstod mit spørgsmål en lille smule. Det er muligt, at det ikke er formuleret helt korrekt. Der var altså konkret kun 0,5 pct. af dem, der fik udgangstilladelse, der misbrugte den til en eller anden form for kriminalitet. Jeg spurgte ministeren, om ikke man ved samme lejlighed burde nævne, at da opklaringsprocenten på landsbasis i gennemsnit reelt kun er 20, så er tallet 0,5 pct. noget diffust. Det er i realiteten kun dem, man ved helt eksakt har begået en forbrydelse – de er altså blevet afsløret – men i realiteten kunne det være 5 pct., hvis vi tog de forbrydelser med, som ikke er opklaret.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Ja men det er da rigtigt, at opklaringsprocenten ikke er 100. At jeg har en fornemmelse af, at man i disse tilfælde, hvor man har lidt lettere ved at finde personer, fordi det er folk, der er ude – nogle af dem bliver jo ledsaget, og så stikker de af – har lidt større mulighed for at få det opklaret, er noget andet, men det kan jeg ikke bevise. Det er bare en fornemmelse, jeg har, at dem, vi så at sige har fat på inden for kriminalforsorgen, er der måske en lettere adgang til at finde frem til, hvis de begår noget. Derfor vil jeg altså tro, at opklaringsprocenten i disse tilfælde ligger en del højere.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 540

13) Til *ministeren for offentlige arbejder* af:

Askjær Jørgensen (FP):

[Askjær Jørgensen]

»Har ministeren opbakning hos alle regeringens medlemmer i den holdning vedrørende betaling af kystsikring, som kommer til udtryk i ministerens brev til Ringkøbing amtsråd den 19. januar 1983?«

Skriftlig begrundelse

Spørgeren havde forstået, at det skulle være lettere at være dansker under firkloverregeringen, og er derfor forbavset over, at dette åbenbart ikke gælder borgerne i Ringkøbing amt.

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Hr. Askjær Jørgensen spørger mig, om jeg har opbakning hos alle regeringens medlemmer til at handle, som jeg har gjort i kystsikringsspørgsmål, bl.a. således som det giver sig udtryk i et brev, jeg for 2 uger siden har sendt til Ringkøbings amtsborgmester. Mit svar er kort og godt: ja, naturligvis. Jeg kan tilføje, at regeringen har al anledning til at tro, at den ikke bare er enig med sig selv og hinanden, men at den også handler ud fra et betydeligt flertal i folketinget.

Med hensyn til spørgsmålets skriftlige begrundelse vil jeg gerne ytre den opfattelse, at begrundelsen intet som helst har med selve spørgsmålet at gøre. Begrundelsen indeholder et spørgsmål for sig selv af en noget anden art, og da dette spørgsmål ikke er på dagsordenen, skal jeg ikke her give mig til at besvare det, også fordi tiden jo er knap.

Askjær Jørgensen (FP):

. Da regeringen tiltrådte i efteråret, blev den lanceret under mottoet, at nu skal det være lettere at være dansker, og statsministeren tog ikke forbehold med hensyn til de borgere, der bor i Ringkøbing amt. Det er selvfølgelig udgangspunktet for spørgsmålet. Det er også helt klart, at når man har lyttet til udtalelser fra forskellige ministre – så sent som i sidste weekend udtalelser fra miljøministeren i Radio Midt- og Vestjylland – har man tydeligt kunnet mærke, at der var betydelig uenighed. Men jeg må da nok beklage, efter at jeg hørte statsministeren udtale sig til Radio Midt- og Vestjylland i aftes, at det lyder, som om der er blevet mere enighed i regeringen, end der har været.

Samtidig må jeg beklage, at både ministeren for offentlige arbejder og andre ministre har fejlinformeret befolkningen. Man taler om, at staten betaler 50 pct., men det er jo ikke rigtigt. Der er tale om 50 pct. af beløbet inklusive moms, og da moms er 22 pct. og de ryger ned i statskassen igen, så er det altså et betydeligt mindre beløb, helt reelt under 40 pct., staten går ind med. Da man også sparer arbejdsløshedsunderstøttelse og sådan noget, koster den kystsikring, der udføres, reelt kun statskassen ca. 20 pct. af det, der bliver udført arbejde for.

Samtidig ligger der lovforslag fra bl.a. socialministeren, hvorefter man vil pålægge amterne at betale ligelige dele til specielle opgaver under særforsorgen og andre ting, hvor man skal betale i forhold til befolkningstal. Derfor er det os ganske uforståeligt, at denne statsopgave, sikring af disse arealer, som er fredede, som ingen private ejer, skal pålægges de svage kommuner derovre. Vi er meget forbavsede over, at en regering, der siger, at det skal blive lettere at være dansker, indtager den holdning, som er markeret af ministeren for offentlige arbejder.

Bilgrav-Nielsen (RV):

Jeg vil godt spørge ministeren, om han deler kystinspektørens opfattelse, at de manglende beslutninger og manglende bevilninger, som han siger, tvinger kystinspektoret til nødløsninger. Jeg vil godt videre spørge, om ministeren er opmærksom på, at nedbrydningen af Vestkysten er langt mere alvorlig nu end for bare få år siden. Hvornår indser ministeren, at der her i folketinget er et flertal, der ønsker, at der skal afsættes flere penge generelt til kystsikring, og at staten skal overtage flere strækninger, hvis sikring fuldt ud skal dækkes af staten? Og endelig: deler ministeren sin partifælle hr. Nør Christensens opfattelse, når denne udtrykker den opfattelse, at det er vigtigere at få sikret Vestkysten end at smide milliarder ud på Store Bælt?

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Jeg må gøre spørgerne, især den sidste, og formanden opmærksomme på, at der her er affyret en serie spørgsmål om hele kystsikringsproblematikken, som spørgeren udmær-

[Ministeren for offentlige arbejder]

ket ved det er utænkeligt at besvare i de 2 minutters taletid, der er. Jeg anser det for at være et utilbørligt misbrug af spørgetiden af en erfaren parlamentariker, som udmærket kender forretningsordenen.

Der er i udvalget om offentlige arbejder stillet en lang række spørgsmål i anledning af de forslag om kystsikringsproblemer der ligger på bordet. De vil alle blive besvaret prompte og udførligt, ligesom jeg naturligvis til enhver tid møder i udvalget eller i salen til besvarelse, når der blot gives mig tekniske muligheder for at give sådanne svar. Jeg skal derfor helt lade hr. Bilgrav-Nielsens insinuerende og vildledende spørgsmål ligge.

Til hovedspørgeren vil jeg sige, at udtrykket »let at være dansker« naturligvis ikke betyder og har aldrig været møntet på, at det på alle områder skal gøres billigere eller nemmere. Det er nogle rent administrativbureaukratiske ting, statsministeren benyttede den vending om. Jeg har inden for mit eget område måttet stille forslag om og fået folketingets tilslutning – så godt som da – til at hæve portoen med 25 pct. Det gør det jo ikke nemmere at være dansker, men det er ikke af den grund i modsætning til den hensigtserklæring, som statsministeren og regeringen har udsendt.

Jeg ser mig altså ikke i stand til at besvare spørgsmål om hele kystsikringsproblematikken, som vi for 2½ uge siden havde til time-lang debat her i folketinget, inden for den tidsramme, spørgetiden giver.

Jeg gør opmærksom på, at det spørgsmål, hr. Askjær Jørgensen har stillet mig som nr. 13 her i dag, har jeg klart og umisforståeligt – ikke kun for dem, der er til stede her i salen, men også for alle, sagen angår – besvaret. Det glæder mig, at hr. Askjær Jørgensen allerede, kan jeg forstå på hans første bemærkning i dag, selv har fundet ud af, at jeg naturligvis ikke handler uden at have regeringens tilslutning til, hvad jeg foretager mig.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Ifølge forretningsordenen er det tilladt, at andre spørgere går ind, og således har formanden vurderet det. Jeg giver ordet til hr. J. K. Hansen.

J. K. Hansen (S):

I relation til spørgerens begrundelse vil jeg gerne spørge, om ministeren mener, at det skulle være sværere at være dansker i Ringkøbing amt, hvis man ser på udskrivningsprocenten i dette amt, som i 1982 var 6,1, den laveste i landet, og i Viborg amtskommune, en af de amtskommuner, der er aftale om kystsikring med, var den 8,9 pct., og gennemsnittet er 7,8 pct. Hvis vi tager det samme tal for kommunerne, ser vi, at en af de kommuner, der er involverede i kystsikring derovre, har den laveste udskrivningsprocent i landet, nemlig i 1982 på 11,5, og en kommune som Ribe, der har meget store kystsikringsudgifter, har en udskrivningsprocent på 17,9.

Jeg vil altså tillade mig at stille det spørgsmål, om ministeren mener, det skulle være sværere at være dansker i Ringkøbing amtskommune, om ministeren ikke mener, at Ringkøbing amtskommune må bære sin del af byrden, på samme måde som de øvrige amter.

Askjær Jørgensen (FP):

Nu er det glimrende, at ministeren repeterer, at han ikke kunne nå ret meget i sin taletid, men de tusinder af mennesker i det vestjyske, der føler sig alvorligt truede, var nok mere interesserede i at få at vide, om regeringen føler, at den har ansvaret for de mennesker derovre, og det ville være passende, hvis ministeren havde opbakning i regeringen. Ministeren kan benytte lejligheden til her, hvor det sker i offentlighed og ikke blot i udvalg, at fortælle noget om, hvorvidt regeringen er ligeglad med de mennesker derovre, om de gerne må blive skyllet i havet, om de gerne må drukne, eller de skal sikres mod naturens kræfter. Jeg synes, det ville være dejligt, hvis vi fik et indtryk af, hvad regeringen ønsker, når ministeren har så stor opbakning i sin regering.

Når der blandes andre spørgsmål ind i det, vil jeg gerne spørge ministeren, om det ikke er rigtigt, at det, at en kommune har været sparsommelig, ikke skal komme den til skade, at der ingen grund er til at straffe en kommune, fordi den ikke har tilstræbt at have en så stor skatteprocent som andre kommuner, der f. eks. har forbygget sig på svømmehaller.

Bilgrav-Nielsen (RV):

Det siger en hel del om ministerens situation, at han nægter at svare på spørgsmål, der konkret har at gøre med kystsikringsopgaver, men det får vi ikke noget ud af at diskutere videre.

Jeg vil i stedet for spørge ministeren: hvornår agter ministeren at svare på de to helt enkle spørgsmål, som for en uge siden er stillet i udvalget om offentlige arbejder, om at overlevere udvalget to stykker papir, som ministeren har på sig, så vi kan komme videre med sagen?

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Jeg har naturligvis intet imod, at der i henhold til forretningsordenen stilles supplerende spørgsmål. Jeg er bare nødt til at sige, at når én ud af to talere giver mig 6 spørgsmål at besvare på under 2 minutter, så lader det sig ikke gøre. Det var kun det, jeg mente.

Jeg vil gerne sige til hr. J. K. Hansen, at jeg absolut ikke mener, at det bør gøres eller er blevet gjort sværere at være dansker på Vestkysten eller specielt i Ringkøbing amt. Tværtimod gøres der mere ved kystsikring nu, end der er gjort i tidligere faser og perioder.

Hr. J. K. Hansen nævnte en kommune med 11,5 pct. i skatteudskrivning i 1982. Jeg kan oplyse, at den pågældende kommune, Holmsland, i øjeblikket har 12,4 pct. Det er da rigtigt, som hr. Askjær Jørgensen siger, at det ikke skal komme kommunerne til skade, hvis de sparer på andre områder, men det, hr. J. K. Hansen nok har haft i tankerne, er, at den pågældende kommune deltager i de planlagte kystsikringsopgaver, som der er enighed om mellem amt, kommune og stat, for de næste 5 år med 0,3 pct. af sin skatteudskrivning. Jeg tænker mig, at det er det, hr. J. K. Hansen ikke bare ved, for det ved han naturligvis, men også har sigtet til. Derfor tror jeg, at det spørgsmål hermed er besvaret: selvfølgelig er det ikke regeringens ønske at gøre det sværere at være dansker på Vestkysten, og det sker da heller ikke.

Jeg har aldrig talt imod at give flere penge til kystsikring som helhedsprojekt betragtet. Det, vi har diskuteret her i salen, og det, jeg har diskuteret med Ringkøbing amt i det pågældende brev, er alene fordelingsnøglen

vedrørende udgifterne, ikke spørgsmålet om det samlede beløb.

Hr. Bilgrav-Nielsen spørger, hvornår jeg vil besvare de spørgsmål, der er stillet for en uge siden. Jeg formoder, at de spørgsmål endnu ikke har været i ministeriets besiddelse en uge. Det er ganske givet, at de spørgsmål bliver besvaret, om ikke i dag, så i morgen, og papirer, som er i min varetægt, kan når som helst med ultrakort varsel leveres over. Det er ikke sagt mig, hvad det er for papirer, så jeg kan ikke svare andet, end at jeg lover, at de sendes over sporenstregs. Der er intet, der skal gemmes eller holdes tilbage. Tværtimod vil vi ikke bare vise åbenhed, men også udførlighed i alle svar.

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg må så konstatere, at selv om jeg har spurgt ministeren, kan det ikke lade sig gøre at få noget positivt at vide, sådan at de mennesker derovre kunne se, at der var lidt fordel ved, at vi har fået en ny regering, der siger, at det skal være lettere at være dansker. Ministeren har altså ikke benyttet lejligheden til at fortælle noget positivt om, hvad man vil gøre for disse mennesker, og ministeren har nok heller ikke været ovre at besøge disse mennesker. Rent konkret lever der tusinder af mennesker på den jyske vestkyst, som føler, at de er i en meget truet situation, og som er bange for, at der kan komme en storm i morgen eller i overmorgen. Der har været adskillige kulingvarsler i denne vinter. De føler, at de kan blive skyllet i havet, hvornår det skal være.

Hvis ministeren vil gå ud og tale med mennesker f. eks. i Hvide Sande, så vil ministeren opleve, at det ikke er uden grund, vi er nogle, der interesserer sig for det stykke land. Det gør ministeren åbenbart ikke. Ministeren har i hvert fald ikke ønsket at orientere os om, hvad ministeren har i sinde at sætte i værk.

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Som jeg før sagde, er det 2½ uge siden, vi havde en udførlig debat om kystsikring her i tinget, og jeg var ikke tilbageholdende med redegørelse, svar eller forklaringer.

Det er klart, at jeg ikke i denne spørgetid kunne drømme om på den givne foranled-

[Ministeren for offentlige arbejder]

ning, nemlig hr. Askjær Jørgensens spørgsmål, som jeg klart har besvaret, at give ham eller andre oplysninger af den mere vidtgående art, hr. Askjær Jørgensen nu efterlyser, eftersom jeg siden hin folketingsdebat er i ny forhandling med Ringkøbing amt og de der-værende kommuner. Jeg vil alene af den grund naturligvis ikke her stille oplysninger til rådighed, som indgår i forhandlinger, jeg er i fuld gang med.

Jeg tror ikke, at der er nogen på Vestkysten, for hvem det er nyt, hvilken natur netop denne egn har at byde på. Det tror jeg ikke er noget hr. Askjær Jørgensen har opfundet. Jeg føler ikke, at der er spor afstand mellem de velorienterede mennesker, der lever i det område, og ministeriet for offentlige arbejder eller regeringen. Det er rigtigt, at der foregår en masse propaganda og vildledning i øjeblikket, som kan få mennesker til at tro noget forkert, men når forhandlingerne er afsluttet, vil de nok alle finde, at de er blevet ganske fair og rimeligt behandlet.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af folketinget:

Askjær Jørgensen: Spm. nr. S 458, 460 og 515

Mogens Voigt: Spm. nr. S 472

Søren Hansen: Spm. nr. S 485

Bjørn Elmqvist: Spm. nr. S 508 og 536

Jytte Andersen: Spm. nr. S 511

Maisted: Spm. nr. S 512 og 525

Dohrmann: Spm. nr. S 513

Nørgaard Sørensen: Spm. nr. S 514

Arentoft: Spm. nr. S 517

Poul Nielson: Spm. nr. S 518

Poulsen: Spm. nr. S 519 og 535

Steffensen: Spm. nr. S 520

Knud Lind: Spm. nr. S 521

Yvonne Herløv Andersen: Spm. nr. S 526

Annelise Gotfredsen: Spm. nr. S 529

Lykkesøft: Spm. nr. S 534

Marianne Bentsen-Pedersen: Spm. nr. S

537

Spm. nr. S 458

Til *finansministeren* (10/1 83) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Vil ministeren tage initiativ til, at det bliver billigere at fyre offentligt ansatte?«

Begrundelse

I Åskov kommune har kommunalbestyrelsen netop fyret kommunaldirektøren. Dette koster skatteyderne 2-3 millioner kroner i erstatning til den afskedigede kommunaldirektør.

Spørgeren tager ikke med spørgsmålet stilling til, om det snævre flertal i Åskov kommunalbestyrelse havde ret i sin beslutning om at afskedige kommunaldirektøren, men for de arme skatteydere er det en dyr fornøjelse.

Umiddelbart forekommer det meget urimeligt, at hvis en kommunaldirektør mister sit job af årsager, som han selv er skyldig i eller ikke er skyldig i, så står han efter at have mistet sit job med 2-3 millioner kroner i hænderne, og han beholder disse penge, uanset om han får andet, lige så vellønnet job, men hvis en selvstændig erhvervsdrivende mister sit job, f.eks. som følge af konkurs, står vedkommende ofte med et minus på 2-3 millioner kroner i stedet for, og dette animerer jo ikke borgerne til at starte egen virksomhed til gavn for samfundet.

Besvarelse (25/1 83):

Finansministeren (Christophersen):

Jeg er ikke bekendt med baggrunden for eller omstændighederne omkring den afskedigelse, der er omtalt i begrundelsen for spørgsmålet, men må gå ud fra, at det drejer sig om afsked under forhold, som har udløst ret til pension efter gældende tjenestemandregler.

Efter tjenestemandspensionsloven er en tjenestemand berettiget til egenpension ved afsked på grund af alder, helbredsbetinget utjenstydigtighed, eller når afsked i øvrigt finder sted af årsager, som ikke kan tilregnes ham. Det samme gælder efter de pensionsbestemmelser, som kommunale tjenestemænd er omfattet af.

Den lovfæstede ret til pension ved afsked af anden utilregnelig årsag end alder og svig-

[Finansministeren]

tende helbred indgår som en bestanddel af vilkårene i ansættelsesforholdet som tjenestemand og har sin begrundelse i hensynet til gennem pensionsydelsen at beskytte tjenestemanden mod følger af tab af stillingen i en situation, hvor afsked iværksættes af grunde, som han ikke selv bærer skylden for.

Regeringen har ikke planer om at søge gennemført ændring af tjenestemandsansættelsesvilkårene på dette punkt.

Spm. nr. S 460

Til *landbrugsministeren* (10/1 83) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Vil ministeren rette det misforhold, der er imellem den måde, dambrugere og svineavlere behandles på af det danske samfund, som f.eks. at en svineavler får erstatning af statskassen, hvis hans besætning rammes af smitsom mund- og klovesyge, men en dambruger får ingen erstatning, hvis hans fisk får alvorlige smitsomme sygdomme?«

Begrundelse

Man må vel tilstræbe, at der er lighed for loven.

Besvarelse (27/1 83):

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

Som anført kan en svineavler få erstatning af statskassen, hvis hans besætning rammes af mund- og klovsyge og den herefter slås ned i henhold til § 8 i lov nr. 156 af 14. april 1920 om smitsomme sygdomme hos husdyrene, idet mund- og klovsygen henregnes til de ondartede smitsomme sygdomme hos husdyrene.

Ifølge § 4 i lov nr. 283 af 18. juni 1969 om bekæmpelse af smitsomme sygdomme hos ferskvandsfisk ydes der på tilsvarende måde erstatning af statskassen for fisk, der af veterinærdirektoratet påbydes dræbt og destrueret på grund af en af loven omfattet sygdom.

Der er således i princippet ingen forskel i erstatningsbestemmelserne ved husdyrsygdomme og sygdomme hos ferskvandsfisk.

Spm. nr. S 472

Til *ministeren for offentlige arbejder* (12/1 83) af:

Mogens Voigt (FP):

»I besvarelsen af spørgsmål nr. S 423 svarer ministeren kun på den ene del af spørgsmålet, nemlig afsendelse af post fra firmaer. Det bedes derfor besvaret som anført i begrundelsen for det nævnte spørgsmål, hvordan et firma kan modtage post fra private uden om postterminalen. Endvidere bedes det oplyst, hvor mange firmaer der opfylder betingelserne for henholdsvis præstationsrabat og særtaftale uden rabat, og hvad det andrager i forsendelser på årsbasis ud af den samlede mængde post.«

Besvarelse (28/1 83):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Afsendelsessted, afsendelsestidspunkt og adresseposthuset for den enkelte brevforsendelse er afgørende for, om posten passerer Københavns Postterminal, og der kan ikke med bestemte *adressater* træffes aftale om særlig dirigering, f.eks. uden om Københavns postterminal.

Spørgsmålet om, hvorvidt betingelserne for præstationsrabat er opfyldt eller særtaftale om rabat kan indgås med den enkelte *afsender*, beror på hvert enkelt partis størrelse og forbehandlingsgrad og ikke på egenskaber hos afsenderen. Der findes altså ikke firmaer, om hvilke det kan siges, at de opfylder betingelserne for rabat.

Der foreligger ikke opgørelse over, i hvor mange enkelttilfælde på årsbasis landets posthuse har ydet rabat.

Spm. nr. S 485

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (12/1 83) af:

Søren Hansen (S):

»Hvad er regeringens holdning til meddelelsen fra Kommissionen for De europæiske Fællesskaber vedrørende styrkelse af fællesskabets indsats på det kulturelle område, der indeholder forslag om at lade De europæiske Fællesskaber føre en selvstændig kulturpolitik, bl.a. med tilskud til det danske kulturliv?«

Begrundelse

[Søren Hansen]

Kommissionen for De europæiske Fællesskaber har i en meddelelse til EF-Parlamentet den 29. november 1982 fremsat sine tanker om styrkelse af EFs indsats på det kulturelle område. Danmark har hidtil afvist en selvstændig EF-kulturpolitik, bl.a. fordi kulturpolitik netop hænger så meget sammen med de enkelte lande og områder i de enkelte lande. En selvstændig EF-kulturpolitik vil betyde en centralisering af kulturstøtten, hvor den danske regering hidtil og ved flere lejligheder har talt om decentralisering.

Danmark er naturligvis bedst til at støtte det danske kulturliv. Det vil være absurd at sende de få ressourcer, vi bruger på kulturlivet, eller som ville kunne bruges på kulturlivet, over EFs administration. Det bliver der ikke flere ressourcer af. Tværtimod.

Dertil kommer, at vi netop har behov for en styrkelse af den danske kulturindsats, bl.a. over for påvirkningen fra de kommende europæiske TV-satellitter med »ikke-danske« programmer.

Ønsker regeringen at styrke kulturlivet i Danmark, er der langt bedre muligheder til rådighed end at harmonisere kulturpolitikken i EF.

Besvarelse (25/1 83):

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

I begrundelsen for spørgsmålet henvises der til meddelelsen »Styrkelse af Fællesskabets indsats på det kulturelle område« fra EF-Kommissionen til Parlamentet og Rådet af 29. november 1982.

Som baggrund for udarbejdelsen af denne meddelelse anføres bl.a., at Kommissionen mener, at tiden er inde til at gøre status over sin indsats på det kulturelle område, efter at der er gået fem år, siden Kommissionens meddelelse af 22. november 1977 »Fællesskabets aktion inden for den kulturelle sektor« blev fremlagt.

I den seneste meddelelse hedder det på side 3 bl.a.:

»Ingen forventer af Fællesskabet indsats på det kulturelle område, hverken at den skal bidrage til nogen teoretisk definition af kulturelt formål og indhold, eller at den på nogen måde skal påtage sig at diktere eller blot vejlede kulturen.«

I fortsættelse heraf anføres:

»Denne indsats har heller ikke til formål at koordinere medlemsstaternes kulturpolitik. Europarådet bidrager hertil med stort held, idet det påvirker de enkelte landes kulturpolitik i kraft af en stadig udveksling af oplysninger, erfaringer og ideer.«

Udgangspunktet for Kommissionens meddelelse er, at Fællesskabet skal påtage sig det samme økonomiske og sociale ansvar for det kulturelle område, som det i henhold til traktaterne har for de øvrige sektorer. Med henvisning hertil peger Kommissionen på følgende områder, som den mener man bør sætte ind på:

- 1) Fri udveksling af kulturgoder.
- 2) Forbedring af kulturarbejdernes leve- og arbejdsvilkår.
- 3) Bestræbelser for at få et større publikum i tale.
- 4) Bevarelse af historisk værdifulde bygninger.

Kommissionen ser gerne, at dens synspunkter tages op til debat i Parlamentet og Rådet, således at Kommissionen vil kunne udarbejde konkrete forslag for Rådet.

De emneområder, Kommissionen fremhæver, svarer stort set til eller er stærkt beslægtede med dem, der blev omhandlet i meddelelsen fra 22. november 1977.

Siden da har de nævnte forhold været drøftet i EF-regie uden at være bragt frem til vedtagelse i Rådet.

Regeringens holdning er derfor den at tage meddelelsen af 29. november 1982 til efterretning og i øvrigt fortsat indtage en afventende holdning, hvad angår en stillingtagen til konkrete af Rådet vedtagne forslag.

Spm. nr. S 508

Til *miljøministeren* (17/1 83) af:

Bjørn Elmquist (V):

»Hvorledes vurderer ministeren behovet for en effektiv international regulering af opsendelsen, brugen og afskaffelsen af atomdrevne satellitter, specielt med hensyn til den miljømæssige sikkerhed?«

Begrundelse

Af omtale i dagspressen fremgår, at den sovjetiske atomdrevne satellit Cosmos 1402 to gange i døgnnet kommer over Danmark og

[Bjørn Elmquist]

sidst i januar ventes ind i Jordens atmosfære og herefter at styrte ned.

Når man betænker, hvilke konsekvenser, økonomisk og miljømæssigt, det fik, da en tilsvarende satellit i 1978 styrtede ned på canadisk område, og hvor frygtelige konsekvenserne kan tænkes at blive, hvis noget sådant sker i beboede områder, er det overordentlig vigtigt, at vi sikrer eller eventuelt tager initiativ til, at der er en effektiv kontrol med sådanne atomdrevne satellitter, og samtidig, at alle miljømæssige sikkerhedsforanstaltninger er taget.

Det skal i denne sammenhæng understreges, at de sovjetiske myndigheder efter det foreliggende har gjort, hvad de kunne for at tilintetgøre satellitten ude i rummet, men at det tilsyneladende ikke er lykkedes dem at opnå sikkerhed for, at atomreaktoren ikke falder ned på Jorden.

Besvarelse (26/1 83):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg finder det vigtigt, at der finder en international regulering sted på dette område. Udenrigsministeren har i sin besvarelse af spørgsmål S 521 nærmere redegjort for de aktiviteter, der allerede foregår på dette område. Det fremgår bl.a. heraf, at der allerede eksisterer konventioner med sigte på at fastlægge retsordenen for anvendelse af satellitter i det ydre rum, men at der endnu ikke er indført internationale regler vedrørende spørgsmålet om den fredelige brug af atomkraft i det ydre rum. Udenrigsministeren vurderer, at de seneste begivenheder vedrørende Cosmos 1402 uden tvivl vil medvirke yderligere til at fremskynde det arbejde, der er påbegyndt inden for FN.

Regeringen anser det for mest hensigtsmæssigt, at dette arbejde, der er godt i gang, og som også omfatter regler med hensyn til sikkerhed, fortsættes og styrkes mest muligt med henblik på at tilvejebringe internationale regler for brugen af atomkraft i det ydre rum, og regeringen vil arbejde herfor.

Spm. nr. S 511

Til *undervisningsministeren* (17/1 83) af:

Jytte Andersen (S):

»Hvilke initiativer agter ministeren at tage for at sikre, at reglen om amternes pligt til at

oprette parallelhold på enkeltfagskurser fastholdes, såfremt tilmeldingerne overstiger 28 pr. hold?«

Begrundelse

I forlængelse af ministerens besvarelse af spørgsmål nr. S 409, hvori ministeren bebuder forhandlinger med Amtsrådsforeningen, er det ønskeligt at få ministerens klare tilkendegivelse af, at der ikke administrativt sker en udhuling af intentionerne i loven om enkeltfagskurser.

Besvarelse (25/1 83):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

I mit svar på spørgsmål nr. S 409 om mine eventuelle overvejelser om at ændre bekendtgørelsen om prøveforberedende enkeltfagsundervisning for voksne oplyste jeg, at jeg ikke for tiden har planer om at ændre holdoprettelsesreglerne. Jeg er imidlertid opmærksom på, at der fortsat kan være problemer med administrationen, navnlig af reglen om parallelhold, og jeg er derfor indstillet på at opfylde Amtsrådsforeningens ønske om en forhandling om en eventuel justering af holdoprettelsesreglerne.

Af begrundelsen for dette spørgsmål fremgår, at spørgeren i forlængelse af mit svar på spørgsmål nr. S 409 ønsker min klare tilkendegivelse af, at der ikke administrativt sker en udhuling af intentionerne i loven om enkeltfagskurser.

Dette kan jeg kun bekræfte.

Spm. nr. S 512

Til *ministeren for skatter og afgifter* (17/1 83) af:

Maisted (FP):

»Vil ministeren give en oversigt over de mennesker i samfundet, der kan indgå særaftaler med skattevæsenet på linje med de aftaler, embedsmændene i luftfartsdirektoratet har indgået med SAS om skattefri indkomster?«

Begrundelse

Administrationen af skattelovgivningen giver indtryk af systematisk lovløshed på området – sådan at forstå, at skattemyndigheder både optræder som lovgivere, fordi de

[Maisted]

frit kan skønne fra sag til sag, og som håndhævere af deres egne spilleregler. Resultatet er, at nogle borgere er mere heldigt stillet end andre, når de kan indgå aftaler med skattevæsenet.

Besvarelse (26/1 83):

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

Statsskattedirektoratet har til spørgsmålet oplyst følgende:

»Efter skattestyrelseslovens § 14, stk. 1, påhviler det statsskattedirektoratet at varetage tilsynet med, at ansættelsen af indkomst og formue sker på behørig og ensartet måde over hele landet.

Direktoratet skal i forbindelse hermed bl.a. forsyne ligningsmyndighederne med anvisninger om gennemførelsen af ligningen. Disse anvisninger skal godkendes af ligningsrådet.

I medfør af denne bestemmelse har ligningsrådet fastsat retningslinier for beskatning af frirejser og rabatrejser med fly til ansatte i flyselskaber m.v. Disse retningslinier fremgår af SD-cirkulære 1980-31 samt af ligningsvejledningen (i 1980-udgaven: afsnit D. 1.9.3. s. 146 f.).

De for SAS fastsatte beløbssatser finder anvendelse for ansatte m.v. i andre flyselskaber og lignende, hvis disse kan opnå fri- og rabatrejser efter samme regler, som gælder for ansatte i SAS. Statsskattedirektoratet har på denne baggrund på forespørgsel bl.a. meddelt, at de nævnte retningslinier også finder anvendelse for ansatte i luftfartsdirektoratet.

Der er således tale om generelle retningslinier for beskatning af fri- og rabatrejser og ikke om sær aftaler med bestemte samfundsgrupper.«

Jeg er enig med statsskattedirektoratet og ligningsrådet i, at der af praktiske grunde kan fastsættes generelle retningslinier for beskatning af fri- og rabatrejser, således som det er sket i dette tilfælde.

Spm. nr. S 513

Til *ministeren for offentlige arbejder* (18/1 83) af:

Dohrmann (FP):

»Vil ministeren medvirke til nødvendige lovændringer vedrørende tilladelser til rutekørsel med busser, således at f. eks. Sønderjyllands Trafik, der har venstremanden amtsborgmester Kresten Philipsen som formand, ikke kan tvinge Danfoss-arbejdere til at benytte dårligere og dyrere kollektive trafikforbindelser til og fra arbejde ved at nægte de nødvendige tilladelser til private busser?«

Begrundelse

Den kollektive bustrafik er under al kritik. Trods relativt høje takster giver denne form for befordring et dundrende underskud, som skatteyderne betaler.

Alene af den grund burde alle være glade og tilfredse, når enten medarbejderne på Danfoss gennem en kørselsforening eller private vognmænd aflaster kollektive underskudsforetagender ved selv at drage omsorg for, at trafikbehovet bliver dækket. Ikke desto mindre oplever man nu, at et flertal af bestyrelsen i Sønderjyllands Trafik vil stoppe det prisværdige initiativ, Danfoss-arbejderne har taget for mange år siden, ved nu at nægte private vognmænd tilladelse til at transportere dem til og fra arbejdet. Begrundelsen for dette »øst for jerntæppet-modelagtige« skridt skal ifølge amtsborgmesterens udtalelse til Jydske Tidende være, at den kollektive trafik påføres konkurrence, og at dette skridt derfor ikke kan accepteres. Min vurdering er, at stoppes de private busser, vil Danfoss-arbejderne ikke alene få dårligere service, men deres transportomkostninger bliver også højere, hvilket vel ikke kan være meningen, når lønnen også skal holdes i ro. Og endelig vil busserne under Sønderjyllands Trafik såmænd nok sædvanen tro aflægge et regnskab med endnu større underskud end tidligere.

Besvarelse (28/1 83):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Efter den gældende lovgivning er det op til de lokale myndigheder at tilrettelægge trafikbetjeningen inden for deres område. Denne opgavefordeling, som jeg finder rigtig, vil jeg ikke gribe ind i ved at tage initiativ til de lovændringer, som foreslås i spørgsmålet.

I øvrigt kan jeg oplyse, at specielt problemet omkring arbejdstagerkørslen, som er

[Ministeren for offentlige arbejder]

baggrunden for spørgsmålet, var fremme under folketingets behandling af lovgivningen vedrørende den kollektive trafik. Dette bevirkede, at ministeriet i den vejledning til lovgivningen, der i sin tid blev udsendt til de lokale myndigheder, henstillede, at der ikke blev givet afslag på tilladelser til eksisterende kørselsarrangementer af denne art, såfremt et afslag ville indebære en ikke uvæsentlig forringelse af de pågældende arbejdstageres befordringsmulighed mellem bopæl og arbejdsplads.

Jeg har ikke kendskab til den konkrete sag, men jeg har tillid til, at denne henstilling indgår i de overvejelser, den lokale myndighed gør – eller har gjort – sig.

Spm. nr. S 514

Til *arbejdsministeren* (18/1 83) af:

Nørgaard Sørensen (S):

»Hvad agter regeringen at foretage for at afhjælpe de økonomiske problemer for de slagteriarbejdere, der på Fyn er hjemsendt på grund af mund- og klovsyge, og som kun får laveste sats i arbejdsløshedsunderstøttelse?«

Besvarelse (26/1 83):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Spørgsmålet om, hvilken dagpengesats der skal lægges til grund ved udbetaling af dagpenge, afhænger bl. a. af, om der for den enkelte ledige antages at foreligge en »fast tilknytning til en arbejdsgiver«, således som dette begreb er udformet i bemærkningerne til det lovforslag, som folketinget i oktober 1982 vedtog vedrørende ændringer i arbejdsløshedsloven.

For så vidt angår de slagteriarbejdere, som på Fyn er blevet hjemsendt på grund af mund- og klovsygen, vil der ikke blive fastsat særlige regler for dem, idet de vil blive omfattet af de generelle regler om »fast tilknytning«, som i løbet af kort tid vil blive udsendt af arbejdsdirektoratet. Af disse retningslinjer vil det fremgå, at der ved fast tilknytning til en arbejdsgiver i uger, hvor der ikke er arbejdstimer, skal forstås tilfælde, hvor medlemmet har en fast aftale med en arbejdsgiver om skiftende perioder med arbejde og ledighed (f. eks. arbejde hver anden uge og ledighed hver anden uge). I disse situationer udbetales arbejdsløshedsdagpenge

efter den særlige sats for nyuddannede. Arbejdsfordelingsordninger vil være omfattet af denne regel.

Desuden udbetales arbejdsløshedsdagpenge efter satsen for nyuddannede i uger, hvor der er arbejdstimer. Dog er der som bekendt for visse faggrupper indført en 15 timers grænse.

I alle andre tilfælde udbetales dagpenge efter den individuelle sats.

I en hjemsendelsessituation vil der således blive udbetalt arbejdsløshedsdagpenge efter satsen for nyuddannede for den uge, hvori hjemsendelsen sker, når der har været arbejdstimer i ugen. I helt ledige uger udbetales arbejdsløshedsdagpenge efter den individuelle sats. Det vil dog blive præciseret, at det i forbindelse med hjemsendelser fremover vil være en betingelse for at få udbetalt arbejdsløshedsdagpenge, at medlemmet er frigjort fra sit arbejdsforhold enten ved at være opsagt eller ved at kunne fremlægge en frigørelsesattest, hvorved arbejdsgiveren giver afkald på den ansattes opsigelsesvarsel.

Spm. nr. S 515

Til *finansministeren* (18/1 83) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Hvad agter regeringen at foretage i forhold til de overenskomstfornyelser, som reelt indebærer en stigning i udgifter til arbejdskraft på mindst 8 pct. i 1983?«

Begrundelse

Når lastvognschauffører får en stigning på 350 øre oven i timelønnen på 50 kr., er dette jo en stigning på 7 pct., og herforuden er der udgiften på 2.000 kr. til arbejdsløshedsforsikring, som reelt svarer til en stigning i udgiften til arbejdskraft på 1,7 pct., og dette tillagt stigningen på timelønnen direkte på 7 pct. giver en stigning på i alt 8,7 pct., altså en stigning i udgiften til arbejdskraft i 1983 på mere end det dobbelte af regeringens hensigt.

Så store stigninger i erhvervslivets udgifter til arbejdskraft vil være betydelig mere end den stigning, der kan forventes i de lande, vi konkurrerer med, og dansk erhvervsliv vil altså komme til at stå i en endnu dårligere konkurrencesituation end hidtil, hvilket selv sagt hverken kan forbedre handelsbalancen

[Askjær Jørgensen]

over for udlandet eller reducere arbejdsløsheden.

Besvarelse (25/1 83):

Finansministeren (Christophersen):

Regeringen har ingen planer om foranstaltninger i anledning af et konkret forhandlingsresultat for et mindre overenskomstområde. Som anført i statsministerens åbningsredegørelse vil regeringen lade et forslag om en ekstraordinær skattenedsættelse bero på en samlet vurdering af resultatet af det private arbejdsmarkeds overenskomstforhandlinger.

Spm. nr. S 517

Til *udenrigsministeren* (18/1 83) af:

Arentoft (FP):

»Vil udenrigsministeren tage initiativ til, at major Jørn W. Meedom får lejlighed til at afgive forklaring over for den i Israel nedsatte kommissionsdomstol vedrørende massakren i Beirut i efteråret?«

Begrundelse

Der henvises til artikel i Jyllands-Posten lørdag den 8. januar 1983, side 2, under overskriften: »Dansk FN-observatør: PLO skyld i massedrab«, hvor major Jørn W. Meedom, der netop er vendt hjem efter to års FN-tjeneste i området, ikke er bange for at udtale sig.

Det er i alles interesse, at disse frygtelige massakrer opklares så godt som muligt, og når den tidligere udenrigsminister tager personlig kontakt med PLO-lederen Arafat, må det være rigtigt, at den nuværende udenrigsminister hjælper til med opklaring og belysning af det frygtelige, der foregik.

Besvarelse (25/1 83):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Som det er spørgeren bekendt, nedsatte den israelske regering den 28. september 1982 en uvildig juridisk undersøgelseskommission under ledelse af højesteretsdommer Yitzak Kahan, der fik til opgave at undersøge alle forhold og personer i forbindelse med denne forfærdende handling. I henhold til israelsk lovgivning fik undersøgelseskommissionen

mandat til at udbede sig oplysninger fra personer, som havde kendskab til omstændighederne ved massakren.

Det er alene undersøgelseskommissionens suveræne ansvar at foranstalte undersøgelsen gennemført, og der er derfor ikke noget grundlag for udenforståendes – landes eller personers – indblanding i tilrettelæggelsen af denne.

Jeg kan endvidere oplyse, at undersøgelseskommissionen har afsluttet sine høringer og er gået i gang med at udarbejde rapport og konklusioner. Det ventes, at en foreløbig rapport vil foreligge i sidste halvdel af februar.

Spm. nr. S 518

Til *industriministeren* (18/1 83) af:

Poul Nielson (S):

»Hvilke danske firmaer kunne efter ministerens opfattelse have foretaget nedlæggelsen af søledningerne til naturgas- og olierørprojekterne?«

Begrundelse

Industriministeren har den 11. januar 1983 udtalt følgende til Berlingske Tidende: »At lægge rør ned på havbunden kan ikke siges at være højteknologi. Det er derfor en falliterklæring, at vi ikke selv har kunnet udføre dette arbejde.« På denne baggrund må det være rimeligt at spørge ministeren, hvilke firmaer her i landet der besidder den ekspertise og det udstyr, der skal til for at nedlægge rørledninger, f.eks. i Nordsøen og over Store Bælt. Det skal i denne forbindelse præciseres, at spørgsmålet forventes besvaret ud fra den betragtning, at det totale arbejde skulle kunne udføres af danske firmaer. Ellers giver ministerens udtalelse om, at det er »en falliterklæring«, ikke nogen mening.

Dersom ministeren vælger at anskue spørgsmålet ud fra en hypotese om, hvad der kunne være gjort anderledes, bedes det klargjort, hvilket kommercielt grundlag der efter industriministerens opfattelse ville være for, at et rent dansk tilbud på nedlægningen skulle kunne være konkurrencedygtigt.

Besvarelse (27/1 83):

Industriministeren (Stetter):

[Industriministeren]

Med mit indlæg i Grossistsammenslutningen af 1930, som er refereret i Berlingske Tidende af 11. januar 1983, ønskede jeg at understrege den vægt, jeg som industriminister må tillægge det, at dansk erhvervsliv i så vidt omfang som muligt får adgang til at deltage i investeringsarbejderne i forbindelse med udbygningen af olie- og naturgasanlægene. Det er i forbindelse med disse store samfundsmæssige investeringer nødvendigt med et langsigtet planlægningsarbejde og et intimt samarbejde mellem offentlige myndigheder og erhvervsliv.

Mine bemærkninger var hverken tænkt eller formuleret som en anklage over for enkeltvirksomheder for ikke at varetage de samfundshensyn, som man i en så stor sag som nedlæggelsen af olie- og gasrør i Nordsoen m.v. kunne ønske. Jeg er klar over, at ingen dansk virksomhed i øjeblikket råder over det materiel, som er nødvendigt. Men det er mit håb, at vi gennem en tidlig fremlæggelse af regeringens planer, f.eks. på investeringsområdet, og gennem energistyrelsens overvågning samt en videreudvikling af det arbejde, der foregår gennem formidlingsrådet, løbende vil være i stand til at øge indholdet af dansk aktivitet på dette og tilsvarende områder. Lykkes dette ikke, vil det efter min mening betyde, at samarbejdet mellem det offentlige og erhvervslivet ikke har fungeret tilfredsstillende, hvilket jeg har tilladt mig at kalde en falliterklæring.

Spm. nr. S 519

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (18/1 83) af:

Poulsaard (FP):

»Hvad agter ministeren at foretage i anledning af de katastrofale tal, Det kgl. Teaters regnskab udviser, og hvoraf det fremgår, at billetindtægten kun dækker rengøring, lys og varme, til trods for at belægningsprocenten er 81?«

Begrundelse

Ifølge Det kgl. Teaters egen beretning er teatrets regnskab nu så ringe, at der nødvendigvis må gøres noget. Til trods for en pæn belægningsprocent på 81 er teatrets underskud kolossalt, og når regeringen forlanger af befolkningen, at der skal spares, må det være

naturligt, at man ikke tillader så store underskud, som Det kgl. Teater kører med.

Besvarelse (26/1 83):

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Det kgl. Teaters billetpriser forhøjes løbende i takt med den stedsfundne pris- og lønudvikling. Herudover tages der ved den årlige budgetlægning i forbindelse med udarbejdelsen af forslag til finanslov i øvrigt stilling til prisniveauet.

Det kgl. Teaters priser er således senest pr. 1. januar 1983 forhøjet ekstraordinært med 10 pct.

Det foreliggende regnskab for sæsonen 1980-81 giver mig på denne baggrund ikke grundlag for at foretage særlige indgreb i Det kgl. Teaters bevillingsgrundlag netop nu. Jeg finder bl.a., at stillingtagen til eventuelle yderligere prisforhøjelser må bero på en vurdering af virkningerne af de nu gennemførte prisforhøjelser og af, om yderligere forhøjelser vil føre til en samlet øget billetindtægt. Det er også af betydning, hvorledes belægningsprocenten kan forventes påvirket.

I begrundelsen for spørgsmålet tales om teatrets underskud og om, at teatrets regnskab nu er så ringe, at der nødvendigvis må gøres noget.

I den anledning skal det fremhæves, at driften af en nationalscene som Det kgl. Teater med pligt til uden ensidighed at opføre de bedste dramatiske værker inden for de tre kunstarter opera, ballet og skuespil af såvel ældre som yngre forfattere og komponister ligesom eksemplvis driften af vore museer forudsætter, at det offentlige afholder hovedparten af udgifterne herved. Indtægterne ved sådanne kulturelle aktiviteter kan kun forventes at udgøre en beskedent del af de samlede udgifter.

Spm. nr. S 520

Til *miljøministeren* (18/1 83) af:

Steffensen (KrF):

»Er det muligt at få de kommunale rensningsanlæg til at fungere bedre, således at det spildevand, der udledes, bliver renere end nu?«

[Steffensen]

Begrundelse

Der har i den senere tid været en del kritik af, at de kommunale rensningsanlæg ikke bliver drevet godt nok. Bl.a. kan jeg henvise til mit spørgsmål nr. S 224 af 16. november 1982 og ministerens svar af 24. november 1982.

Ifølge debatten bliver spildevandet rensset utilstrækkeligt, og virksomhederne drives uøkonomisk.

Besvarelse (24/1 83):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

I begrundelsen for spørgsmålet henvises til min besvarelse af spørgsmål nr. S 224, hvori jeg oplyste, at jeg ikke har fundet anledning til at gribe ind over for udledning af mekanisk rensset spildevand gennem en Kattegatledning ved Liseleje, idet forholdet her er i overensstemmelse med den godkendelse, der er opnået efter de i miljøbeskyttelsesloven gældende regler for behandling af tilladelser til udledning af spildevand.

Jeg kan imidlertid erklære mig enig med spørgeren i, at der findes kommunale rensningsanlæg, hvortil der kunne stilles krav om en bedre rensning af spildevandet, forinden det udledes. Det er imidlertid min opfattelse, at den recipientkvalitetsplanlægning, der nu skal iværksættes i henhold til den reviderede lov om miljøbeskyttelse, vil medvirke til, at der sker en forbedring i rensningsgraden de steder, hvor der viser sig behov for forbedring af vandkvaliteten.

Jeg kan ligeledes oplyse, at jeg er opmærksom på, at visse rensningsanlægs drift muligvis ikke er tilrettelagt på en sådan måde, at der opnås den optimale rensningsgrad af, hvad anlægget faktisk kan præstere.

I denne sammenhæng kan jeg oplyse, at miljøstyrelsen er i gang med at udarbejde en redegørelse om drift af kommunale rensningsanlæg for at undersøge rensningsanlæggenes stabilitet og effektivitet. Redegørelsen udarbejdes i samarbejde med de kommunale organisationer og brancheforeninger og kan forventes at foreligge i løbet af året. For at støtte personalet på rensningsanlæggene udsender miljøstyrelsen i disse dage en håndbog om drift af rensningsanlæg. Bogen er et opslagsværk, hvor driftspersonalet på rens-

ningsanlæggene kan finde vejledning i løsning af driftsproblemer.

Jeg håber, at disse initiativer vil medvirke til, at de danske rensningsanlæg kommer til at fungere bedst muligt.

Spm. nr. S 521

Til *udenrigsministeren* (18/1 83) af:

Knud Lind (FP):

»Vil ministeren ad diplomatisk vej opfordre Sovjetunionens regering til fremover teknisk at sikre Jordan mod højradioaktiv forurening fra dens spionsatellitter?«

Begrundelse

Sovjetunionen har talt så varmt om afspænding og nedrustning af kernevåben. Det er derfor beklageligt, at en af Sovjetunionens militære og atomdrevne spionsatellitter for anden gang falder ned på Jordan med risiko for skadevirkninger på mennesker og miljø.

Den første sovjetiske atomdrevne spionsatellit faldt ned i Canada.

Den slags uheld er bestemt ikke fremmende for freden og et godt naboforhold.

Besvarelse (27/1 83):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Traktaten af 27. januar 1967 om det ydre rum, som er tiltrådt af Sovjetunionen, indeholder i artikel IV et forbud mod bl. a. at »sætte nogen genstand, der medfører kernevåben eller andre former for masseødelæggelsesvåben, i kredsløb omkring Jordan«.

Et tilsvarende forbud gælder ikke for anvendelse af kernekraft i rummet. Efter uheldet med den sovjetiske atomdrevne satellit Cosmos 954 over canadisk område i januar 1978 blev spørgsmålet taget op i FN's generalforsamling, der samme år vedtog en resolution (nr. 33/16) indeholdende dels en opfordring til stater, som opsender kernereaktorer i rummet, om i tilfælde af et uheld at informere de stater, som kan blive berørt af radioaktivt nedfald; dels en beslutning om i FN's særlige rumkomité at iværksætte en teknisk undersøgelse af sikkerhedsaspekterne i denne forbindelse.

Spørgsmålet er siden løbende blevet behandlet i FN, og på den netop afsluttede 37. generalforsamling blev der vedtaget en reso-

[Udenrigsministeren]

lution, hvori det bl. a. hedder, at rumkomiteens juridiske underudvalg skal fortsætte overvejelserne af mulighederne for at skabe folkeretlige regler vedrørende brugen af kernekraft i rummet, samt at komiteens videnskabelige og tekniske underudvalg som hastesag skal behandle spørgsmålet om brug af kernekraft i rummet.

Danmark er hverken medlem af FNs rumkomité eller af de nævnte underudvalg, hvor Sverige er eneste nordiske medlem. Vi har imidlertid i december 1979 direkte over for FNs generalsekretær støttet indførelsen af regler vedrørende informationspligt bl. a. i tilfælde af risiko for nedstyrtning af atomdrevne satellitter samt pligt for den opsendende stat til at tilbyde vederlagsfri bistand til de berørte lande.

Det kan tilføjes,

- at konventionen af 14. januar 1975 om registrering af genstande, der sendes ud i det ydre rum, indeholder bestemmelser om registrering af sådanne genstande og meddelelse af oplysninger til FN, og
- at konventionen af 29. marts 1972 om folkeretligt ansvar for skader forvoldt af rumgenstande og den fornævnte rumkonvention fra 1967 indeholder visse regler om ansvar for skade forvoldt af genstande, der er sendt op i rummet.

Problemet vedrørende sikring af Jorden mod radioaktiv forurening fra genstande, der er sendt op i rummet, er således ikke nyt. Der eksisterer allerede de ovennævnte konventioner med sigte på at fastlægge retsordenen for anvendelsen af satellitter i det ydre rum, men der er endnu ikke indført internationale retsregler vedrørende spørgsmålet om den fredelige brug af kernekraft i rummet. De seneste begivenheder vil uden tvivl medvirke til yderligere at fremskynde det arbejde, der allerede er i gang inden for FN. Regeringen anser det for mest hensigtsmæssigt, at dette arbejde, hvori også Sovjet deltager, fortsættes og styrkes mest muligt med henblik på tilvejebringelse af folkeretlige regler for brugen af kernekraft i rummet.

Regeringen finder derfor ikke, at der i den øjeblikkelige situation er behov for at foretage en demarche over for Sovjetunionen. Det må i denne forbindelse tages i betragtning, at Sovjetunionen ifølge det oplyste siden nedstyrtningen af Cosmos 954 i Canada i 1978

har foretaget visse ændringer i bl. a. konstruktionen i de anvendte atomdrevne satellitter, hvilket skulle indebære, at risiko for højradioaktiv nedfald fra en forulykket satellit skulle være væsentligt reduceret. Hertil kommer, at der endnu ikke foreligger oplysninger om, hvorvidt den over Det indiske Ocean nedfaldne satellitdel har ført til radioaktiv stråling ud over det acceptable, ligesom det også forekommer nødvendigt at afvente en konstatering af, hvorvidt nedstyrtningen af satellittens reaktordel, der forventes at finde sted i februar, vil medføre nedfald af højradioaktivt materiale.

Spm. nr. S 525

Til *justitsministeren* (19/1 83) af:

Maisted (FP):

»Finder ministeren det rimeligt, som det er oplyst i B.T. den 19. januar 1983, at to advokater kan tjene 50 mill. kr. på et krak, og hvad agter ministeren at foretage, så advokatsalærer fremover sættes efter reel arbejdsindsats i stedet for efter en vis procentdel af et tilfældigt beløb, der er helt uafhængigt af den krævede arbejdsindsats?«

Begrundelse

Det virker helt urimeligt, at der kan opnås så store salærer i forbindelse med konkursboer, når man ved, at beløbene fragår kreditorernes tilgodehavender. Heraf kan mange være mindre erhvervsdrivende, der vil blive revet med ned af så stor en sag som f. eks. konkursen efter Bøje Nielsen.

Besvarelse (27/1 83):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Efter konkurslovens § 198 fastsættes vederlag til kuratorer m.v. i konkursboer af skifteretten.

Vederlaget fastsættes under hensyn til arbejdets omfang og boets beskaffenhed. Der er fastsat vejledende landssalærtakster for advokaters behandling af konkursboer, men honoraret kan nedsættes i forhold til det takstmæssige, hvis der er tale om et særlig enkelt bo, ligesom honoraret i et særlig kompliceret bo kan forhøjes i forhold til de vejledende takster.

[Justitsministeren]

Skifterettens afgørelse om honorarets størrelse kan påkæres til højere ret efter de almindelige regler herom.

Spm. nr. S 526

Til *undervisningsministeren* (20/1 83) af:

Yvonne Herløv Andersen (CD):

»Vil ministeren overveje muligheden af besparelser for amtskommunerne ved ændring af bestemmelserne om befordringsgodtgørelse til visse grupper af uddannelsessøgende?«

Begrundelse

Amterne har på dette område væsentlige udgifter, som efter spørgerens mening kunne reduceres ved at gøre retten til befordringsgodtgørelse indtægtsbestemt. Der henvises til reglerne i bekendtgørelse nr. 499 af 15. september 1977 med tilhørende ændringer i bekendtgørelserne nr. 284 af 14. juni 1978 og nr. 287 af 12. juni 1980.

Besvarelse (27/1 83):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Efter bekendtgørelse nr. 499 af 15. september 1977 om befordringsgodtgørelse til visse grupper af uddannelsessøgende, senest ændret ved bekendtgørelse nr. 288 af 12. juni 1980, yder amtskommunen samt Københavns og Frederiksberg kommuner befordringsgodtgørelse til gymnasieelever og andre elever på samme uddannelsesniveau. Hovedbetingelsen for at opnå godtgørelse er, at den samlede skolevej er 18 km eller derover.

I begrundelsen for spørgsmålet foreslår spørgeren, at retten til befordringsgodtgørelse gøres indtægtsbestemt. En sådan regel gælder for befordringstilskuddet til lærlinge m. fl. under praktikophold.

I forbindelse med de igangværende sparebestræbelser har muligheden af en indtægtsregulering af befordringsgodtgørelse været overvejet, men den blev forkastet ud fra en overbevisning om, at den ville blive administrativt besværlig. Eleverne i den her omhandlede bekendtgørelse er jo ikke som lærlinge aflønnede.

Det kan oplyses, at ministeriet ikke ved gennemgangen af kommuners og amtskommuners forslag til regelsanering og besparel-

ser er stødt på et forslag om indtægtsafhængighed.

Jeg har imidlertid ikke afsluttet mine overvejelser vedrørende besparelser på befordringsordningerne, og en indtægtsafhængighed (trang) vil indgå i disse.

Spm. nr. S 529

Til *justitsministeren* (20/1 83) af:

Annelise Gotfredsen (KF):

»Finder ministeren det rimeligt, at narko-forbrydere bevilges udgang fra fængslet?«

Begrundelse

I Berlingske Tidende den 20. januar meddeles, at en afsoner, der er idømt seks års fængsel for bl. a. narko-forbrydelser og vold, er flygtet under ledsaget udgangstilladelse fra fængslet. Politiet frygter nu, at den flygtede, der også tidligere er dømt for overtrædelse af loven om euforiserende stoffer og for vold, vil begå ny kriminalitet, idet han også er narkomisbruger.

Denne og andre episoder rejser spørgsmålet, om de nugældende regler for udgang – specielt for narko-forbrydere, narkomaner og voldsforbrydere – bør strammes.

Besvarelse (31/1 83):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

I begrundelsen for spørgsmålet er der henvist til, at det i Berlingske Tidende den 20. januar blev meddelt, at en afsoner, der er idømt 6 års fængsel for bl. a. narko-forbrydelser og vold, er flygtet under ledsaget udgangstilladelse fra fængslet.

Efter de gældende regler afgøres spørgsmålet om udgang for indsatte, der er idømt frihedsstraf i 5 år og derover – og som er anbragt i lukket anstalt – af direktoratet for kriminalforsorgen. Afgørelsen træffes på halvårige fællesmøder, der afholdes mellem direktoratet og den enkelte anstalt.

På grundlag af fængslets normalt langvarige og særdeles grundige kendskab til såvel den indsatte som hans familiemedlemmer og personlige forhold tages der på fællesmødet stilling til spørgsmålet om udgang efter en meget konkret vurdering.

Findes der at være grundlag for udgang, gives der i almindelighed tilladelse til en en-

[Justitsministeren]

kelt eller nogle ganske få ledsagede udgange i den følgende halvårsperiode, hvorefter der på senere halvårlige fællesmøder tages stilling til, hvorvidt det er forsvarligt og hensigtsmæssigt at lade den indsatte få tilladelse til ledsaget udgang.

Den fornævnte sag drejer sig om en indsat, der ved østre landsret den 21. oktober 1980 blev idømt fængsel i 6 år for overtrædelse af straffelovens § 191 samt for ulovlig tvang og overfald af særlig farlig karakter. Den pågældende blev varetægtsfængslet den 11. december 1979. Halvdelen af straffen var udstået den 13. december 1982, medens $\frac{2}{3}$ af straffen vil være udstået den 13. december 1983.

På et fællesmøde i statsfængslet i Vridsløselille i foråret 1982 blev der givet tilladelse til udgang med ledsager. Senest i december 1982 blev der givet afslag på en ansøgning om udgang uden ledsager. Den indsatte har afviklet 7 ledsagede udgange uden misbrug. Den 18. januar 1983 undveg han imidlertid fra ledsageren under et familiebesøg.

Som oplyst i folketingets spørgetid den 13. oktober 1982 synes der generelt at være indtrådt et væsentligt fald i antallet af misbrug af ledsaget udgang. De senest foreliggende talmæssige oplysninger – der omfatter 3. kvartal af 1982 – bekræfter denne tendens.

Efter justitsministeriets opfattelse er der ikke i den konkrete sag eller på baggrund af den generelle udvikling grundlag for en ændring af den gældende praksis.

Spm. nr. S 534

Til *ministeren for skatter og afgifter* (21/1 83) af:

Lykketoft (S):

»Er ministeren enig i, at ligningslovens § 4 giver hjemmel til at beskatte kursgevinster hos leasinginteressentskaber, hvor der som en almindelig del af den samlede konstruktion indgår placering af likvide midler i nominelt lavtforrentede papirer med kort løbetid, og hvor kursgevinsten indgår som et væsentligt element i den fortjeneste, der opnås i interessentskabets levetid?«

Besvarelse (26/1 83):

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foihel):

1. I forbindelse med presseomtalen af leasinginteressentskaber har der bl. a. været nævnt eksempler på, at visse *andelsselskaber* har solgt en del af deres produktionsanlæg til et leasingselskab, som herefter har leaset det selv samme produktionsanlæg til det pågældende andelsselskab (sale and lease back). Sælger har derefter anvendt salgsprovenuet til køb af værdipapirer.

I den forbindelse kan det nævnes, at andelsselskaber ifølge selskabsskatteoven ikke beskattes af en indkomst opgjort efter skattemodlovgivningens almindelige regler herom. Sådanne selskaber beskattes i stedet på grundlag af en særligt opgjort indkomst, der beregnes ud fra selskabets formue. Ligningslovens § 4 har således ingen betydning for disse selskaber.

I øvrigt vil sådanne andelsselskaber under hensyn til den særlige beskatningsform formentlig slet ikke være interesserede i lavtforrentede papirer, men vil i givet fald i stedet investere i højtforrentede papirer.

2. Mange leasinginteressentskaber anvender formentlig kun deres finansielle arbejdsgrundlag – deltagernes indskud samt optagne lån i pengeinstitutter m.v. – til køb af driftsmidler m.v., der udlejes.

Sådanne selskaber vil derfor almindeligvis næppe have overskydende kapital, der kan anvendes til investering i værdipapirer.

Opstår der som led i et sådant selskabs virksomhed alligevel midlertidigt en vis ledig kapital, er det muligt, at denne kapital vil blive anbragt i værdipapirer for at få en rimelig forrentning. Der kan næppe siges at være behov for beskatning af kursgevinster, der opstår i denne forbindelse.

3. Visse leasinginteressentskaber er opbygget således, at det i forbindelse med erhvervelsen af de pågældende erhvervsaktiver er meningen, at der skal fremkomme en likviditet i interessentskabet, der skal anvendes til køb af nominelt lavtforrentede papirer med kort løbetid. Dette kan være tilfældet, hvor aktivet købes »prioriteret«, således at interessenternes indskud overstiger den kontante udbetaling for aktivet. Det kan også være tilfældet, fordi der i forbindelse med købet optages et udlandslån, samtidig med at aktivet belånes ved optagelse af et indenlandsk lån – f. eks. kreditforeningslån. I sådanne tilfælde er der tale om en slags dobbeltfinansiering.

[Ministeren for skatter og afgifter]

Et sådant arrangement har visse ligheder med tilfælde, hvor skatteydere i øvrigt for lånte midler (med høj nominel rente) investerer i lavtforrentede papirer, hvortil der er knyttet en kursgevinst.

De leasingelskaber, der her er omhandlet, er organiseret som interessentskaber eller kommanditselskaber. Sådanne selskaber er ikke selvstændige skattesubjekter. Dette indebærer, at indtægter og udgifter i forbindelse med selskabets virksomhed skal henføres til de enkelte selskabsdeltagere, og reglerne om disse selskabsdeltageres indkomstopgørelse følger de almindelige regler i skattelovgivningen. Dette vil først og fremmest sige reglerne i statsskatteloven, ligningsloven og afskrivningsloven og den praksis, der har dannet sig omkring denne lovgivning.

Spørgsmålet, om der skal ske beskatning af kursgevinster, som skattepligtige personer opnår i kraft af deres deltagelse i et leasinginteressentskab, der placerer likvide midler i værdipapirer, må derfor afgøres ud fra en konkret vurdering af den enkelte deltagers forhold.

4. Det spørgsmål, der rejses, er, om ligningslovens § 4 finder anvendelse på de enkelte interessenter. I den forbindelse bemærkes, at ligningslovens § 4 efter sin ordlyd omfatter forsikringselskaber, banker og andre virksomheder, der som et normalt led i deres almindelige virksomhed anbringer midler i offentlige obligationer, private pantebrev og fordringer. Denne opregning må antages også at omfatte personer, der driver pengeformidling i form af vekselerervirksomhed, bankervirksomhed eller lignende.

Ved indførelsen af ligningslovens § 4 i 1957 skete der en indskrænkning af området for skattefri kursgevinster efter statsskattelovens § 5 og en tilsvarende udvidelse af indkomstområdet i relation til § 4 i statsskatteloven. Da den udvidelse af indkomstbegrebet, som ligningslovens § 4 tilsigtede, kun sjældent vil omfatte personer ud over fondsbørsvekselerere og bankierer, har ligningslovens § 4 hidtil ikke haft selvstændig betydning for fysiske personer.

5. Såfremt et interessentskab oprettes med det hovedformål at investere i værdipapirer, kan det ikke udelukkes, at der – efter en konkret bedømmelse af den enkelte deltagers forhold, jfr. pkt. 3 – for enkelte af deltagerne vil kunne statuere skattepligt af de indvund-

ne kursgevinster, hvis investering i værdipapirer kan siges at henhøre under vedkommendes næringsvej.

For de »almindelige« selvstændige erhvervsdrivende eller lønmodtagere, der deltager i et af de mange bestående leasinginteressentskaber, må det dog anses for tvivlsomt, om der i skattelovgivningen er hjemmel til at beskatte eventuelle kursgevinster, der opnås som led i leasingvirksomheden. Disse investorer kan næppe anses for »professionelle« investorer i værdipapirer.

6. Spørgsmålet giver i øvrigt anledning til overvejelser: om de investeringstilbud, vi navnlig ser hvert år ved nytårstid, giver anledning til lovgivningsinitiativer.

Det er min opfattelse, at vi ikke skal tage initiativ til lovgivning, alene fordi der finder misbrug sted og disse er særlig omfattende omkring nytår. Man vil derved let kunne komme til at åbne for nye misbrug eller derved komme til at skade de i øvrigt gode formål, som et eventuelt lovgivningsinitiativ måtte rette sig imod.

Jeg mener, det er nødvendigt, før man begynder at ændre i skattelovgivningen, at man har tilvejebragt et tilstrækkeligt grundlag til at sikre, at de ændringer, man måtte foretage, også får den tilsigtede virkning.

Jeg har derfor besluttet at nedsætte et hurtigtarbejdende udvalg med statsskattedirektøren som formand, og som i øvrigt skal bestå af sagkyndige medlemmer, som skal analysere og vurdere de leasingprojekter og andre investeringstilbud, der især forekommer ved nytårstid. Det kan i den forbindelse være nærliggende også at se på andelsselskabernes forhold.

Når udvalgets rapport foreligger, vil jeg give meddelelse om, hvilke initiativer der måtte være anledning til.

Spm. nr. S 535

Til *ministeren for skatter og afgifter* (21/1 83) af:

Poulsgaard (FP):

»Ministeren bedes oplyse, om de livsvare frikort til DSBs 1. klasse, som forhenværende ministre og forhenværende folketingsmedlemmer har, er friholdt for beskatning ved en særlig aftale med skattevæsenet i lighed med den fritagelse for beskatning, ansat-

[Poulsgaard]

te i SAS har vedrørende gratisrejser med SAS, og samtidig bedes ministeren, der jo er med i en såkaldt spareregering, oplyse, om han finder det rimeligt, at de, der meget har, skal endnu mere gives.«

Begrundelse

Af pressen er det fremgået, at ansatte i SAS har en særlig aftale med skattevæsenet, så de ikke beskattes af de frirejser, de får med SAS. Nu oplyses det, at ikke alene fungerende folketingsmedlemmer og ministre, men også forhenværende sådanne har livsvarigt frikort til 1. klasse på DSB.

Hvor der kan være en vis rimelighed i, at folketingsmedlemmer og ministre kan komme rundt i landet til møder, må det siges at være himmelråbende uretfærdigt, at velaflagte mennesker skal have særlige, livsvarige fordele betalt af andre, nemlig skatteyderne.

Besvarelse (31/1 83):

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

Statsskattedirektoratet har til spørgsmålet oplyst, at forhenværende ministre og folketingsmedlemmer efter direktoratets opfattelse er skattepligtige af den faktiske udnyttelse af de pågældende frikort.

På den baggrund finder jeg ikke, at der er tale om, at forhenværende ministre og folketingsmedlemmer opnår en skattemæssig særfordel af deres frikort til DSB.

Spm. nr. S 536

Til *arbejdsministeren* (24/1 83) af:

Bjørn Elmquist (V):

»Kan ministeren bekræfte, at varepartier bestemt for importører her i landet er strandet i Göteborg havn som følge af svenske havnearbejdes sympatiaktion med deres danske kolleger, og agter ministeren i givet fald at gøre noget for at få stoppet sådanne aktioner?«

Begrundelse

En dansk importør hjemmehørende i Nordsjælland har lige siden havnearbejderkonfliktens udbrud for flere uger siden haft et større parti varer liggende i Göteborg

havn uden mulighed for at få det bragt frem til den endelige modtager her i landet. Årsagen skulle ifølge det oplyste være, at havnearbejderne i Göteborg i sympati med deres danske kollegers overenskomststridige strejker nægter at håndtere varer bestemt for Danmark.

Besvarelse (31/1 83):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Jeg har ikke kendskab til det omtalte tilfælde, som jeg derfor ikke kan udtale mig om.

I almindelighed kan jeg oplyse, at danske myndigheder ikke har mulighed for at gribe ind i aktioner i et fremmed land. Jeg går ud fra, at de lokale myndigheder foretager det fornødne, såfremt sympatiaktioner iværksættes på ulovlig måde eller med ulovlige midler efter landets love.

Jeg kan tilføje, at det vil være i strid med dansk arbejdsret, såfremt danske faglige organisationer opfordrer organisationer eller arbejdstagere i fremmede lande til at understøtte overenskomststridige arbejdsnedlæggelser her i landet. De kan i givet fald indklages for arbejdsretten og idømmes bod efter arbejdsretslovens § 12.

Spm. nr. S 537

Til *undervisningsministeren* (21/1 83) af:

Marianne Bentsen-Pedersen (SF):

»Hvilke konsekvenser vil det få for voksenundervisningen, når Københavns amt på grund af statens ændringer af bloktilskudene til amterne må afskedige ca. 70 lærere, og kan det medføre, at fremtidige elever afvises?«

Begrundelse

Når man tager i betragtning, at regeringen satser på en politik, der skal styrke erhvervslevet, forekommer det paradoksalt, at voksenundervisningen langt mere end andre undervisningsformer skal spares væk. For at erhvervslevet kan fungere, kræver det en veluddannet arbejdsstyrke, der kan omstille sig til nye former og ny teknologi.

Det er netop i voksenundervisningen, at mange i disse år forsøger at dygtiggøre sig for at kunne honorere de krav, som arbejds-

[Marianne Bentsen-Pedersen]

markedet stiller. Desuden foregår en stor del af undervisningen i fritiden – efter arbejdstids ophør – og må siges at være et eksempel på den ekstrainsats, som regeringen ved flere lejligheder har appelleret til befolkningen om.

Hvis nedskæringerne vil medføre, at elever bliver afvist, må en appel om at yde en ekstrainsats forekomme at være en utroværdig opfordring.

Besvarelse (28/1 83):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

De gældende regler for enkeltfagskurserne skal sikre et reelt undervisningstilbud i amtskommunerne, samt at undervisningen etableres, når reglerne for holdoprettelse er opfyldt. Der er med andre ord ikke hjemmel, hverken i lovgivningen eller i bekendtgørelsen, til at gennemføre adgangsbegrænsning og afvise elever til en tilbudt undervisning, når holdoprettelsesreglerne i øvrigt er opfyldt.

Ændringerne i bloktilskuddene til amtskommunerne følges som bekendt op af en række statslige initiativer med hensyn til regelfastsættelsen, der gør det muligt at justere serviceniveauet, men det er i øvrigt op til de enkelte amtsråd at vurdere, hvilke ændringer man ønsker at foretage i amtskommunens serviceniveau.

Imidlertid vil ændringerne i bloktilskudene og de øvrige ændringer, der fra regeringens side er foreslået for så vidt angår voksenundervisningen, ikke medføre, at man tilsidesætter formål og intentioner med den gældende lovgivning.

Jeg skal endelig understrege, at det er min opfattelse, at de besparelser, der er nødvendige også inden for voksenundervisningen, kan gennemføres med en bedre og mere effektiv ressourceudnyttelse inden for de rammer, lovgivningen giver.

Bortfaldet spørgsmål:

Spm. nr. S 561

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Det er meddelt mig, at spørgsmål nr. S 561, der var stillet af Pelle Voigt (SF) til justitsministeren, den 1. februar 1983 er taget

tilbage af spørgeren. Spørgsmålet, der dermed er bortfaldet, var sålydende:

Til *justitsministeren* (28/1 83) af:

Pelle Voigt (SF):

»Med hvilken bemyndigelse og hvorfor anmodede politiets efterretningstjeneste det svenske sikkerhedspoliti om ikke at tilbagelevere fredsforskeren Owen Wilkes' materiale om de amerikanske baser i Grønland?«

Den næste sag på dagsordenen var:

2) *Forhandling om redegørelse nr. R 5:*

Justitsministerens redegørelse af 20. januar 1983 om praksis for udvisning.

(Anmeldt 20/1 83. Redegørelsen givet 20/1 83. Beslutning om forhandling 21/1 83).

Forhandling

Ole Espersen (S):

I en periode, der er præget af betydelige økonomiske problemer og de politiske problemer, det kan medføre, er der – det viser erfaringen desværre – altid en vis risiko for, at minoriteter kommer til at lide under det, måske i form af svækkelse af retssikkerhed. Det kan især komme til at gælde udlændinge, der i vist alle lande står svagt i forhold til retssystemet, og som ofte kan føles, af nogle i hvert fald, som en økonomisk byrde. At det er gået sådan, har vi set i en række nabolande.

Vi har her i landet, hvor vi nu skal til at revidere udlændingelovgivningen, fået en særdeles gunstig anledning til at vise, at sådan bør det ikke være her. Vi bør bruge anledningen til at markere, at retssikkerhed og humanisme er det meget, meget væsentligt, i dårlige tider måske endda mere vigtigt, at holde fast ved.

Det er derfor lykkeligt, at der utvivlsomt her i folketinget er et flertal for forbedringer af udlændinges retsstilling, måske oven i købet forbedringer, der går videre, end det fremgår af ministerens lovforslag.

Samtidig med at jeg konstaterer det, skal vi nok gøre os klart, at problemerne er mindre her end i vore nabolande, f.eks. i Sverige og i Vesttyskland. Det er de, fordi antallet af udlændinge i Danmark forholdsmæssigt er